

სიძულვილის ენა

2018

სიძუძვირის ენა 2018

რედაქტორი:

თამარ კინწურაშვილი

ავტორი:

თინა გოგოლაძე

მონაცემთა დამუშავება:

მარიამ ცუცქერიძე

მედია მონიტორინგი:

თამარ გაგნიაშვილი, სოფო გოგაძე, ხათია ლომიძე,
სოფო ჩხაიძე, მარიამ გელაშვილი

დიზაინი:

ბესიკ დანელია, IBDESIGN

ანგარიში მომზადდა მედიის განვითარების ფონდის (MDF) მიერ, „ტოლერანტობის, სამოქალაქო ცნობიერებისა და ინტეგრაციის მხარდაჭერის პროგრამის“ (PITA) ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება საქართველოს გაეროს ასოციაციის მიერ, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ფინანსური მხარდაჭერით. პუბლიკაციაში მოცემული შეხედულებები და მოსაზრებები ეკუთვნის პუბლიკაციის ავტორ(ებ)ს და არ უნდა აღიქმებოდეს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს და საქართველოს გაეროს ასოციაციის პოზიციად.

© 2019, მედიის განვითარების ფონდი

WWW.MDFGEORGIA.GE

WWW.MYTHDETECTOR.GE

მედიის განვითარების ფონდი (MDF) 2014 წლიდან მედიაში სიძულვილის ენის შესახებ ყოველწლიურ ანგარიშებს რეგულარულად გამოსცემს. წინამდებარე კვლევა 2018 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით მედია მონიტორინგის შედეგებს და ფოკუს ჯგუფების მონაცემებს ასახავს. კვლევის მიზანია მედიასა და საჯარო დისკურსში სიძულვილის ენის სხვადასხვა ფორმებისა და მათი წყაროების გამოვლენა, ასევე ძირითადი ტენდენციების ანალიზი.

მედია მონიტორინგის ფარგლებში დაკვირვება როგორც მედია საშუალებებზე, ასევე სხვა წყაროებზე – პოლიტიკურ კლასზე, სასულიერო პირებზე, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და საზოგადოების ცალკეულ წარმომადგენლებზე ხორციელდებოდა. ფოკუს ჯგუფების ფორმატში მიგრანტებთან დაკავშირებით გავრცელებული ყალბი ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი აზრის შესწავლა მოხდა.

შესავალ ნაწილში წარმოდგენილია კვლევის მთავარი მიგნებები და მეთოდოლოგია; პირველ ნაწილში მოცემულია ერთიანი რაოდენობრივი მონაცემები სიძულვილის ენის ტიპოლოგიის მიხედვით. ანგარიშის მეორე ნაწილში სიძულვილის ენის ტიპოლოგია წყაროების მიხედვით არის წარმოდგენილი, მესამე ნაწილში კი საზოგადოების დამოკიდებულებები მიგრანტებთან დაკავშირებული ყალბი ინფორმაციის მიმართ.

ანგარიში საქართველოს გაეროს ასოციაციასთან (UNAG) პარტნიორობით და აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) პროგრამის „ტოლერანტობის, სამოქალაქო ცნობიერებისა და ინტეგრაციის მხარდაჭერა“ (PITA) ფარგლებში მომზადდა.

| მეთოდოლოგია

მონიტორინგის სუბიექტებად შეირჩა როგორც მეინსტრიმული, ასევე ტაბლოიდური მედია. დაკვირვება 18 მედია საშუალებაზე ხორციელდებოდა. ტელევიზიების შემთხვევაში პროგრამული ბადის ცვლილებების გამო ზოგიერთი გადაცემა, რომელიც ეთერიდან მოიხსნა, ახალი ანალოგიური ფორმატის გადაცემებით ჩანაცვლდა. მონიტორინგი შემდეგ სუბიექტებზე განხორციელდა:

- **4 შტაბვიზიის პრაიმ-თაიმის ყოველდღიური საინფორმაციო და კვირის ანალიზიკური გამოშვება:** საზოგადოებრივი მაუწყებელი (მოამბე, ახალი კვირა), რუსთავი 2 (კურიერი, P.S.), იმედი, (ქრონიკა, იმედის კვირა). ობიექტივი (ახალი ამბები¹).
- **7 შტაბვიზიის თოქ-შოუ:** საზოგადოებრივი მაუწყებელი (კვირის ინტერვიუ, დებატები²), რუსთავი 2 (არჩევანი), იმედი (პირისპირ), ობიექტივი (ლამის სტუდია, ოქროს კვეთა), კავკასია (ბარიერი, სპექტრი), იბერია (თავისუფალი სივრცე³), მაესტრო (მედია რენტგენი⁴).
- **7 ონლაინ გამოშვება:** საქინფორმი, ნეტგაზეთი, ინტერპრესნიუსი, საქართველო და მსოფლიო, PIA, კვირის პალიტრა, მარშალპრესი.
- **4 ბაზათი:** რეზონანსი, პრაიმ თაიმი, ასავალ-დასავალი, ალია.

მონიტორინგი როგორც რაოდენობრივ, ასევე თვისებრივ მონაცემებს ასახავს. რაოდენობრივი ნაწილი მოიცავს დისკრიმინაციული კომენტარების რაოდენობას თემატიკის მიხედვით, ხოლო თვისებრივ ნაწილში მოცემულია გზავნილების ტიპოლოგია და ფოკუს ჯგუფის მონაცემები.

¹ 2018 წლის 1 აპრილიდან მონიტორინგის სუბიექტებს დაემატა ობიექტივის საინფორმაციო გამოშვება.

² გადაცემა „დებატები“ 2018 წლის 4 ოქტომბრიდან 28 ნოემბრამდე საზოგადოებრივი მაუწყებლის ეთერში გადიოდა და საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილე კანდიდატებს უთმობდა ეთერს.

³ გადაცემა „თავისუფალი სივრცე“ მონიტორინგის სუბიექტი 2018 წლის ოქტომბრამდე ოყო. 16 ოქტომბერს ტელეკომპანია „იბერია“ მაუწყებლობა შეწყვიტა.

⁴ გადაცემა „მედია რენტგენი“ ტელეკომპანია „მაესტროს“ ეთერში 2018 წლის მაისიდან ივნისის ჩათვლით გადიოდა.

მთავარი მიგნებები	7
1. ერთიანი რაოდენობრივი მონაცემები	9
1.1. ქსენოფობია	11
1.2. ჰომოფობია	14
1.3. რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია	15
1.4. სიძულვილის ენა სხვადასხვა მოტივით	15
1.5. რასიზმი	16
2. სიძულვილის ენა წყაროების და ტიპოლოგიის მიხედვით	17
2.1. მედია	17
2.2. პარტიები	25
2.3. საზოგადოებრივი ორგანიზაციები	30
2.4. სასულიერო პირები	32
2.5. საზოგადოება	33
3. საზოგადოების დამოკიდებულება მიგრანტთა მიმართ გავრცელებული ყალბი ინფორმაციის მიმართ	35

დიაგრამები

დიაგრამა 1.	სიძულვილის ენის ტიპოლოგია	9
დიაგრამა 2.	სიძულვილის ენის ტიპოლოგია 2016-2018 წლებში	10
დიაგრამა 3.	ქსენოფობიის ტიპოლოგია	11
დიაგრამა 4.	ქსენოფობიის გზავნილები	12
დიაგრამა 5.	თურქოფობიური გზავნილები	13
დიაგრამა 6.	ჰომოფობიური გზავნილები	14
დიაგრამა 7.	რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციის ტიპოლოგია	15
დიაგრამა 8.	სიძულვილის ენა სხვადასხვა მოტივით	16
დიაგრამა 9.	სიძულვილის ენის წყაროები	17
დიაგრამა 10.	სიძულვილის ენის მედია წყაროები	18
დიაგრამა 11.	სიძულვილის ენა მედიების და მათი რესპონდენტების მიხედვით	19
დიაგრამა 12.	სიძულვილის ენის ტიპოლოგია მედია საშუალებების მიხედვით	19
დიაგრამა 13.	სიძულვილის ენის წყაროები პარტიების მიხედვით	25
დიაგრამა 14.	სიძულვილის ენის ტიპოლოგია პარტიების მიხედვით	26
დიაგრამა 15.	სიძულვილის ენის წყაროები საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიხედვით	30
დიაგრამა 16.	სიძულვილის ენის ტიპოლოგია საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიხედვით	31
დიაგრამა 17.	დამოკიდებულება ყალბი და რეალური ამბების მიმართ	36

მთავარი მიზნები |

მონიტორინგის შედეგად შემდეგი ტენდენციები გამოიკვეთა:

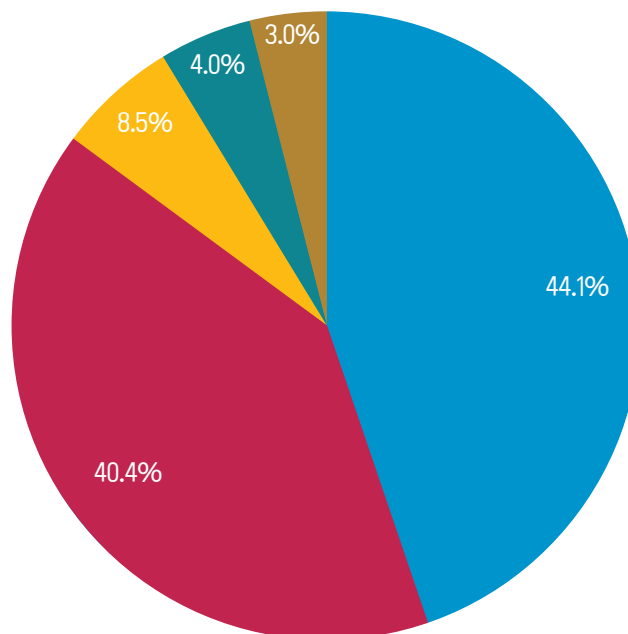
- დაკვირვების პერიოდში (2018 წლის 1 იანვარი – 31 დეკემბერი) მონიტორინგის სუბიექტ მედია საშუალებებში 1 814 დისკრიმინაციული შინაარსის განცხადება გაშუქდა, აქედან ყველაზე დიდი წილი 44,2% ქსენოფობიაზე მოდის. ჰომოფობიური განცხადებების საერთო რაოდენობა 40,4% იყო, რასაც რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია (8,5%) და სხვადასხვა ნიშნით სიძულვილის ენის გაღვივება (4%) მოსდევს. რასისტული შინაარსის განცხადებები კი ყველაზე დაბალი – 3%.
- 2016-2017 წლების მონაცემებთან შედარება აჩვენებს, რომ ზოგადად ქსენოფობიური გზავნილების დინამიკა მზარდია. მიუხედავად მცირედი კლებისა 2018 წელს, თითქმის უცვლელია ბოლო 2 წლის ჰომოფობიური, ასევე რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციული კომენტარების რაოდენობა, ხოლო რასისტული შინაარსის შეფასებები 2017 წელთან შედარებით თითქმის გასამმაგებულია.
- ქსენოფობიური გზავნილებიდან ყველაზე დიდი წილი ანტიმიგრანტურ კომენტარებზე მოდის, რასაც თურქოფობიური განცხადებები მოსდევს.
- თურქოფობიურ კომენტარებში დომინირებდა მოსაზრება, რომ თურქეთი საქართველოს ექსპანსიას ახორციელებს; წინა წლების მსგავსად კვლავ ხდებოდა რუსეთის თანამედროვე ოკუპაციასა და ოსმალეთის იმპერიის მიერ საქართველოს ისტორიულ ოკუპაციას შორის ტოლობის ნიშნის დასმა, გზავნილით „თუ რუსეთია ოკუპანტი, თურქეთიც ოკუპანტია“.
- ჰომოფობიური გზავნილების დიდი წილი ამკვიდრებდა აზრს, რომ დასავლეთი ქართულ საზოგადოებას თავს ახვევს ჰომოსექსუალობას. ხდებოდა ლგბტ თემის უფლებების გარყვნილების პროპაგანდად, უმრავლესობის უფლებების ხელყოფად; ასევე ჰომოსექსუალობის ცოდვად, გადახრად და ავადმყოფობად წარმოიჩენა.
- რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციის შემთხვევებიდან უმეტესობა ისლამოფობიური შინაარსის იყო. შემდეგ ადგილებზე არიან იეჰოვას მოწმეები და ის არამართლმადიდებელი კონფესიები, რომელთა სარჩელის საფუძველზე საკონსტიტუციო სასამართლომ მართლმადიდებელი ეკლესია სხვა რელიგიურ კონფესიებთან თანასწორ საგადასახადო პირობებში ჩააყენა. შედარებით ნაკლები იყო ინდივიდუალურად კათოლიკე ეკლესიის მიმართ გაკეთებული დისკრიმინაციული განცხადებები.

- სხვადასხვა მოტივით სიძულვილის ენის შემცველი განცხადებებიდან ყველაზე მეტი ინდივიდუალური შუღლის გაღვივებასა და ძალადობისკენ მოწოდებაზე მოდის, რასაც ნაციონალური მოძრაობის მიმართ გაკეთებული განცხადებები მოსდევს.
- რასისტული კომენტარების უმეტესობა ძირითადად ნიგერიელი სტუდენტების მიმართ ძალადობის ერთ კონკრეტულ ინციდენტს უკავშირდებოდა და მედიის წარმომადგენლებზე მოდის.
- სიძულვილის ენის წყაროებში პირველ ადგილს მედიის წარმომადგენლები იკავებენ. მცირედი განსხვავებაა პოლიტიკოსებისა და საზოგადოების წევრების მიერ გაკეთებულ დისკრიმინაციულ განცხადებებს შორის.
- ყველზე ხშირად სიძულვილის ენის მედია წყაროები კრემლისტური გამოცემა, „საქართველოს და მსოფლიო“ და საინფორმაციო სააგენტო „საქინფორმი“, ეთნო-ნაციონალისტური გაზეთი „ასავალ-დასავალი“ და „ალია“, პრორუსულ პოლიტიკურ პარტია „პატრიოტთა ალიანსთან“ დაკავშირებული ტელევიზია „ტვ ობიექტივი“ იყვნენ.
- მედიები, რომლებიც სარედაქციო კომენტარებში სიძულვილის ენით გამოირჩეოდნენ, რესპონდენტების შერჩევასაც იდენტური სარედაქციო სტანდარტით ახდენენ.
- პარტიებიდან სიძულვილის ენის წყაროდ ყველაზე ხშირად პრორუსული პარტიები პატრიოტთა ალიანსი, ქართული დასი, თავისუფალი საქართველო, დემოკრატიული მოძრაობა ერთიანი საქართველოსთვის გვევლინებიან. ამასთანავე მმართველ პარტია „ქართულ ოცნებასთან“ ერთად სიძულვილის ენის წყაროებში ოპოზიციურ ნაციონალურ მოძრაობასაც ვხვდებით.
- გამოიკვეთა 8 საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომელიც სიძულვილის ენის შემცველ კომენტარებს ყველზე ხშირად ავრცელებდა. აღნიშნულ ორგანიზაციებში დისკრიმინაციული კომენტარების რაოდენობით პირველ ადგილს „ქართული მარში“ იკავებს.
- სასულიერო პირების მიერ გაკეთებული დისკრიმინაციული განცხადებების ყველაზე დიდი მაჩვენებელი ჰომოფობიაზე მოდის, რასაც რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია და ქსენოფობია მოსდევს.
- საზოგადოების წარმომადგენლების მიერ გაკეთებული კომენტარები კი მეტწილად ქსენოფობიური შინაარსის იყო.
- როგორც მიგრანტებთან დაკავშირებით ფოკუს ჯგუფების მონაცემები ცხადყოფს, ყველაზე მეტად რესპონდენტები იმ ინფორმაციის მიმართ არიან მოწყვლადები, რომელიც ადგილობრივ აქტორებს (ნაციონალური მოძრაობის ხელისუფლება და ულტრანაციონალისტური მოძრაობა „ქართული მარში“) ეხება.
- ორივე სუბიექტთან დაკავშირებულ ინფორმაციზე რესპონდენტების დამოკიდებულება თითქმის თანაბრად გაიყო და სავარაუდოდ მათ წინასწარ განწყობებს უფრო ასახავდა. რესპონდენტების ნახევარს (50%) სჯერა, რომ ინფორმაცია იმის შესახებ, თითქოს ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის ხელისუფლებამ (ენმ) აჭარაში თურქეთის 25 000 მოქალაქეს პასპორტები დაურიგა, რაც თურქული პარტიის ჩამოყალიბების და რეგიონის გამოყოფის საშიშროებას ქმნის, რეალურია. ფაქტი იმის შესახებ, რომ ულტრანაციონალისტური მოძრაობა „ქართველთა მარში“ ფულის გადარიცხვას არაბული ბიზნეს ჯგუფის მფლობელობაში მყოფი ბანკის ანგარიშზე ითხოვს, ყალბად რესპონდენტთა 53,1%-მა, სანდოდ კი 46,9%-მა ჩათვალა.

1. ეთნიკური ჩაოქნობრივი მონაცემები

დაკვირვების პერიოდში (2018 წლის 1 იანვარი – 31 დეკემბერი) მონიტორინგის სუბიექტ მედია საშუალებებში 1 814 დისკრიმინაციული შინაარსის განცხადება გაშუქდა, აქედან ყველაზე დიდი წილი 44,1% (802 განცხადება) ქსენოფობიაზე მოდის. ჰომოფობიური განცხადებების საერთო რაოდენობა 40,4% (732) იყო, რასაც რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია (8,5%; 154) და სხვადასხვა ნიშნით სიძულვილის ენის გაღვივება (4%; 72) მოსდევს. რასისტული შინაარსის კომენტარები კი ყველაზე დაბალი – 3% (54), თუმცა წინა წელთან შედარებით (20) მნიშვნელოვნად მეტი იყო.

დიაგრამა 1. სიძულვილის ენის ტიპოლოგია

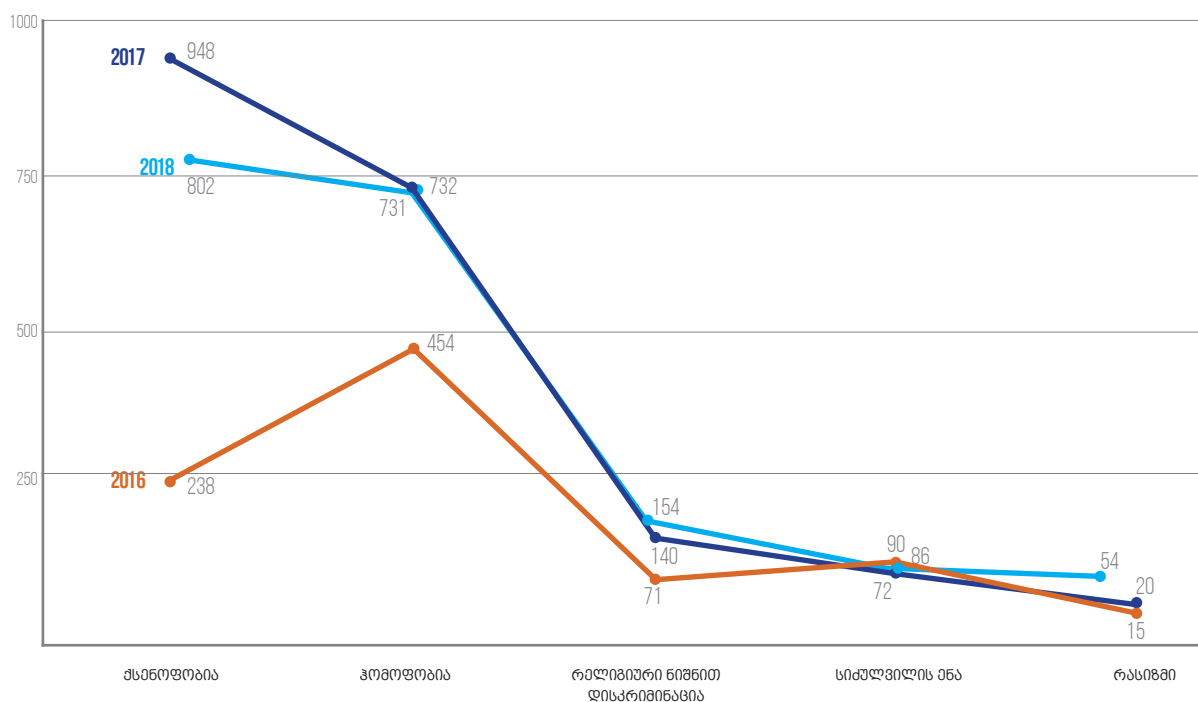

■ ქსენოფობია ■ ჰომოფობია ■ რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია ■ სიძულვილის ენა ■ რასიზმი

	ქსენოფობია	კომოფობია	რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია	სიძულვილის პეა	ნასიზმი
მედია	241	310	51	11	36
პოლიტიკოსები	231	96	35	18	4
საზოგადოებრივი ორგანიზაციები	116	143	15	14	1
სასულიერო პირები	12	67	19	4	2
საზოგადოება	202	116	34	25	11
სულ	802	732	154	72	54

2016-2017 წლების მონაცემებთან შედარება აჩვენებს, რომ ზოგადად ქსენოფობიური გზავნილების დინამიკა მზარდია, მიუხედავად მცირედი კლებისა 2018 წელს, თითქმის უცვლელია ბოლო 2 წლის ჰომოფობიური, ასევე რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციული კომენტარების რაოდენობა, ხოლო რასისტული შინაარსის შეფასებები 2017 წელთან შედარებით თითქმის გასამმაგებულია.

დიაგრამა 2. სიძულვილის პენს ტიპოლოგია 2016-2018 წლებში

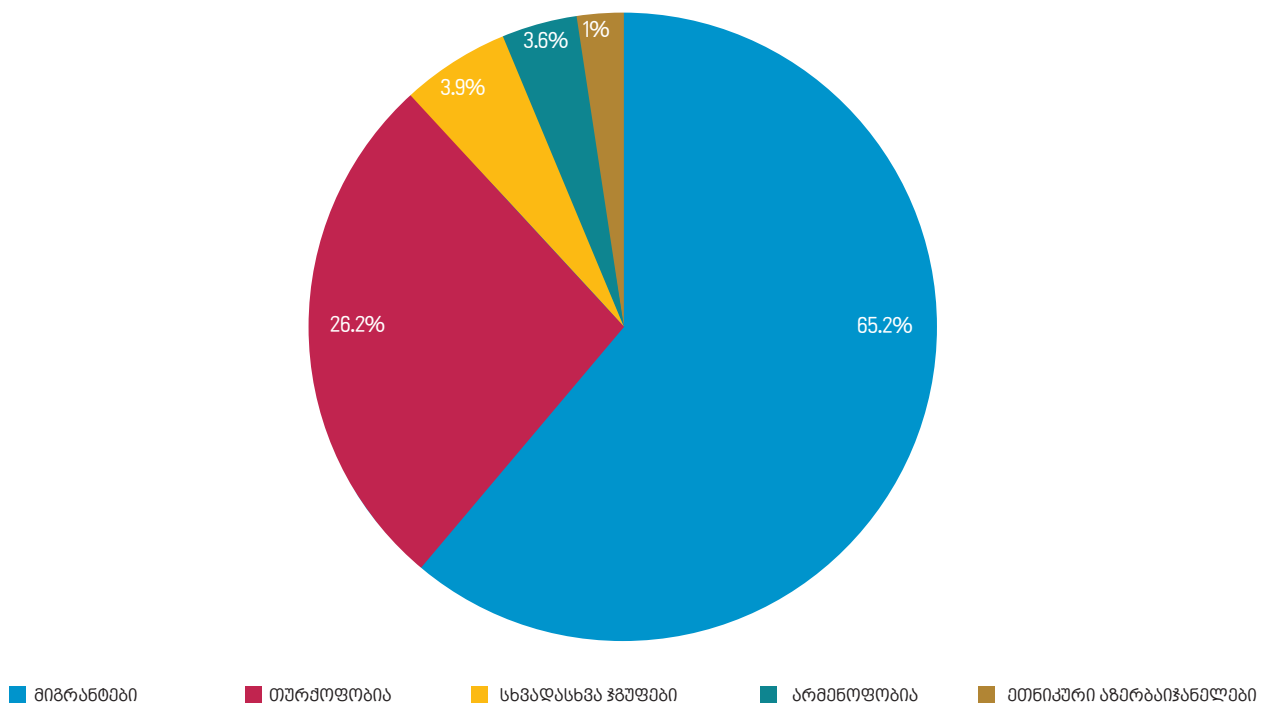

	ქსენოფობია	კომოფობია	რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია	სიძულვილის პეა	ნასიზმი
2018 წელი	802	732	154	72	54
2017 წელი	948	731	140	86	20
2016 წელი	238	454	71	90	15

1.1. ქსენოფობია

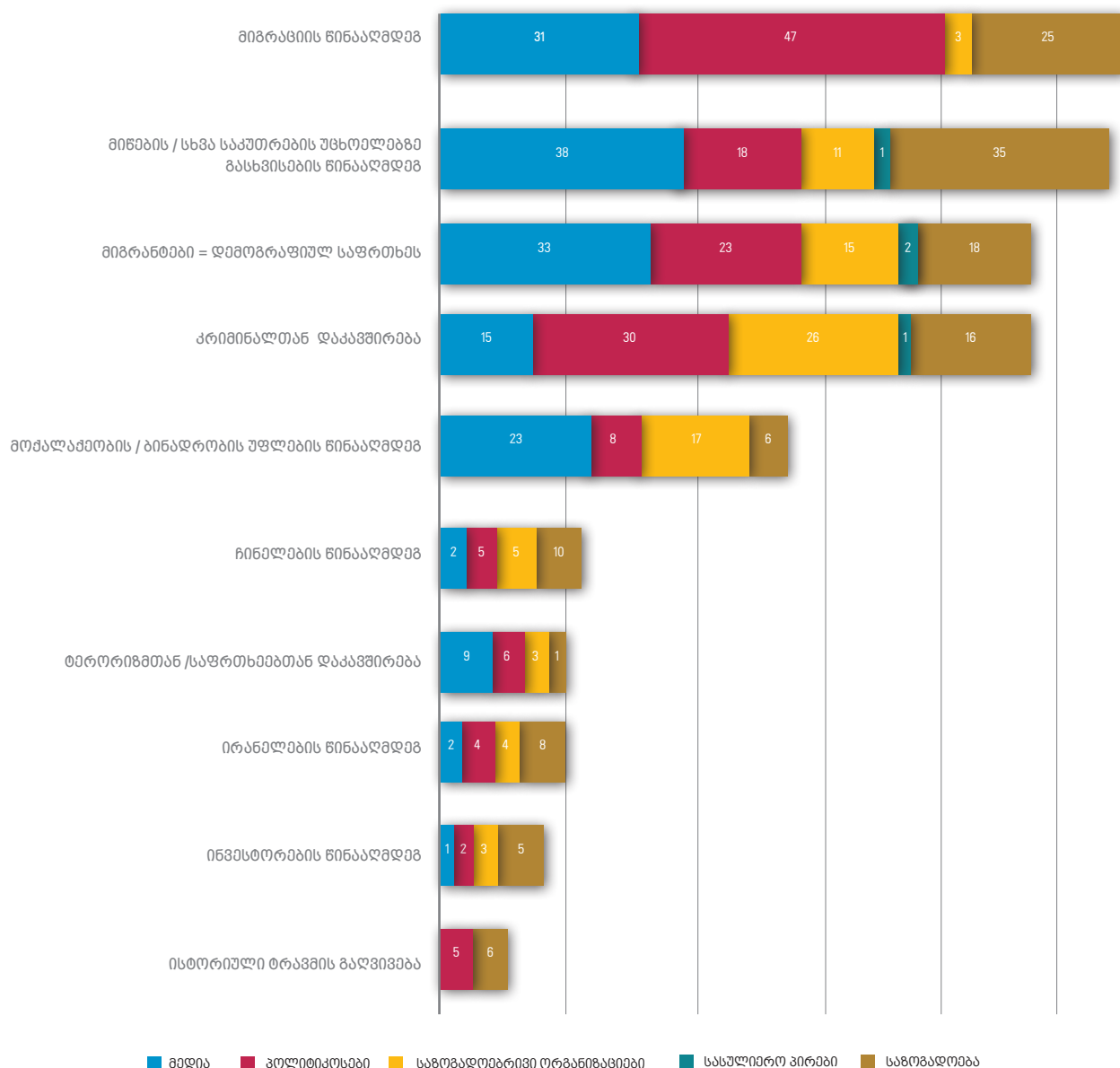
ქსენოფობიური გზავნილებიდან (802) ყველაზე დიდი წილი (65,2%; 523) ანტიმიგრანტურ კომენტარებზე მოდის, რასაც თურქოფობიური (26,2%; 210) განცხადებები მოსდევს. სხვადასხვა ეთნიკური და ეროვნული ჯგუფების მიმართ დისკრიმინაციული კომენტარების ხვედრითი წილი – 3,9% (31), არმენოფობიური – 3,6% (29), ხოლო ეთნიკური აზერბაიჯანელების მიმართ 1%-ია (9).

დიაგრამა 3. ქსენოფობიის ტიპოლოგია

ანტიმიგრანტული განცხადებების დიდი წილი ზოგადად მიგრაციის და ემიგრანტების წინააღმდეგ (106) იყო მიმართული, რასაც თითქმის თანაბრად მოსდევდა მიწის და სხვა უძრავი ქონების უცხოელებზე გასხვისების მიუღებლობა (103). ხდებოდა ასევე მიგრანტების დემოგრაფიულ საფრთხედ წარმოჩენა (91), მათი კრიმინალთან (88) და ტერორიზმთან (19) დაკავშირება; მათთვის მოქალაქეობის ან ბინადრობის უფლების მინიჭების წინააღმდეგ შეფასებებთან (54) ერთად ჩინელების (22), ირანელების (18) და ზოგადად ინვესტორების (11) წინააღმდეგ კომენტარებიც კეთდებოდა, ხოლო ცალკეულ შემთხვევებში ისტორიული ტრავმების გაღვივება (11) ხდებოდა.

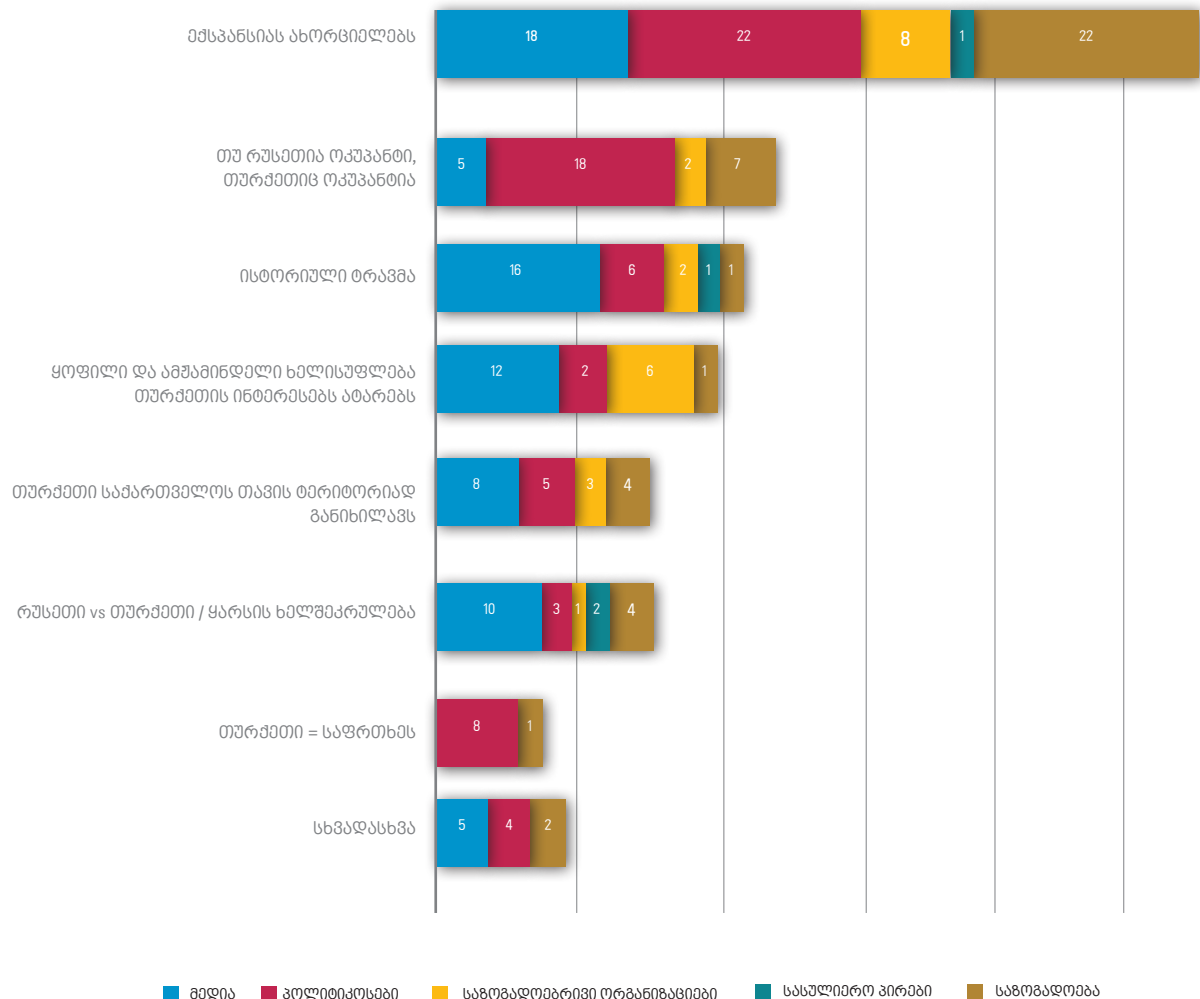
ღიბრება 4. ანტიომიგრანტული გზავნილები

თურქოფობიურ კომენტარებში დომინირებდა მოსაზრება, რომ თურქეთი საქართველოს ექსპანსიას ახორციელებს (71); წინა წლების მსგავსად კვლავ ხდებოდა რუსეთის თანამედროვე ოკუპაციასა და ოსმალეთის იმპერიის მიერ საქართველოს ისტორიულ ოკუპაციას შორის ტოლობის ნიშნის დასმა, გზავნილით „თუ რუსეთია ოკუპანტი, თურქეთიც ოკუპანტია“ (32); ასევე სახეზე იყო ისტორიული ტრავმების გაღვივების სხვა შემთხვევებიც (26); ყოფილი და ამჟამინდელი ხელისუფლების დადანაშაულება თურქეთის ინტერესების გატარებაში (21); გზავნილები იმის შესახებ, რომ თურქეთი საქართველოს საკუთარ ტერიტორიად განიხილავს (20) და ერთმორწმუნე რუსეთი თურქეთისგან საქართველოს დაცვის გარანტიაა (20) თითქმის თანაბრად იყო წარმოდგენილი. რუსეთის, როგორც საქართველოს უსაფრთხოების გარანტორის წარმოჩენა, ნაწილობრივ ყარსის ხელშეკრულების შესახებ გავრცელებულ ცნობილ კოსპირაციას უკავშირ-

დებოდა, რომლის თანახმად, ყარსის ხელშეკრულებას⁵ 2021 წელს გასდის ვადა, რის შემდეგაც რუსეთი საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის გარანტი ვერ იქნება და აჭარას თურქეთი დაიკავებს.

დიაგრამა 5. თუქმუფოზიური გზავნილები

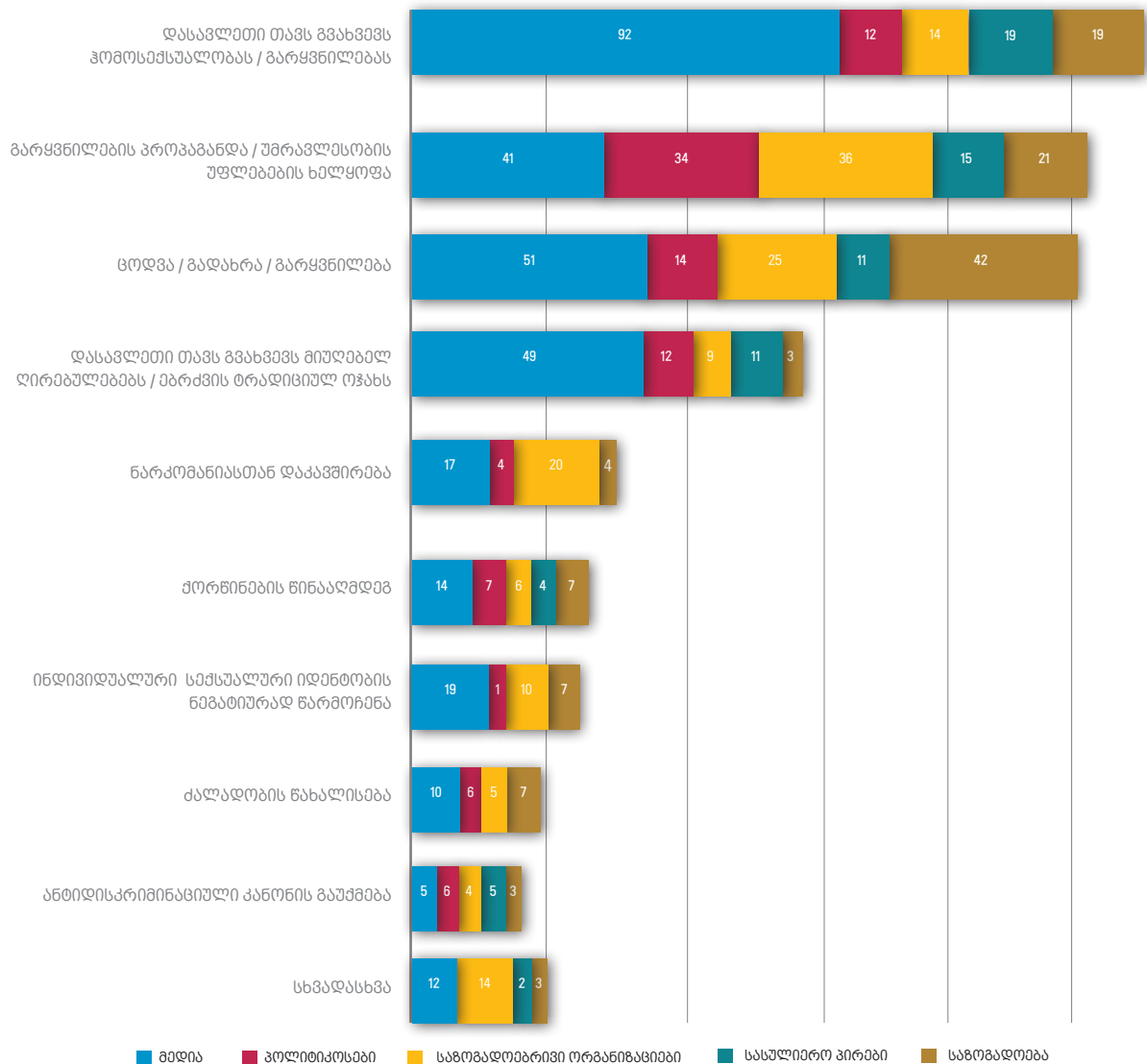
არმენოფოზიური შინაარსის განხილვების უმრავლესობა სომხურ იდენტობას ნეგატიურ კონტექსტში წარმოაჩენდა (16), ხოლო დანარჩენი კომენტარები სომხეთს, საქართველოს ინტერესების საწინააღმდეგოდ მოქმედებაში და აფხაზეთის მისაკუთრების მცდელობაში ადანაშაულებდა. შედარებით მცირე იყო (9) დისკრიმინაციული კომენტარები საქართველოში მცხოვრები ეთნიკური აზერბაიჯანელების წინააღმდეგ.

⁵ ყარსის ხელშეკრულება 1921 წლის 23 ოქტომბერს თურქეთს, სომხეთს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას, აზერბაიჯანის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას და საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას შორის ქალაქ ყარსში დაიდო. შეთანხმების თანახმად, თურქეთმა აჭარის ნაწილი, ქალაქ ბათუმის ჩათვლით, ასევე ქალაქი გიუმრი საბჭოთა კავშირს გადასცა, ხოლო სანაგებლოდ ყარსი, ართვინი და არტანუჯი მიიღო. <http://mythdetector.ge/ka/myth/dezinpormatsia-potshi-natos-samkhedro-bazis-shesadzlo-gakhsnis-da-qarsis-khelshekrulebis>

1.2. ჰომოფობია

ჰომოფობიური გზავნილების (732) დიდი წილი ამკვიდრებდა აზრს, რომ დასავლეთი ქართულ საზოგადოებას თავს ახვევს ჰომოსექსუალობას (156) და მიუღებელ ღირებულებებს/ებრძვის ტრადიციულ ოჯახს (84). ხდებოდა ლგბტ თემის უფლებების გარყვნილების პროპაგანდად, უმრავლესობის უფლებების ხელყოფად (147); ასევე ჰომოსექსუალობის ცოდვად, გადახრად და ავადმყოფობად (143) წარმოჩენა, ისევე როგორც ნარკომანიასა და ნარკოდანაშაულთან უსაფუძვლოდ დაკავშირება (45). ჰომოფობიური კომენტარების ავტორთა ნაწილი ერთი და იმავე სქესის ადამიანების ქორწინების წინააღმდეგ გამოდიოდა (38), ხოლო რიგ შემთხვევებში ინდივიდუალური სექსუალური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში განხილვა ხდებოდა (37). 28 შემთხვევაში ლგბტ თემის წარმომადგენლების მიმართ ძალადობის წამახალისებელი განცხადებები გაკეთდა, ხოლო 23 შემთხვევაში ისმოდა მოწოდებები ანტიდისკრიმინაციული კანონის გაუქმების შესახებ ჰომოფობიურ კონტექსტში.

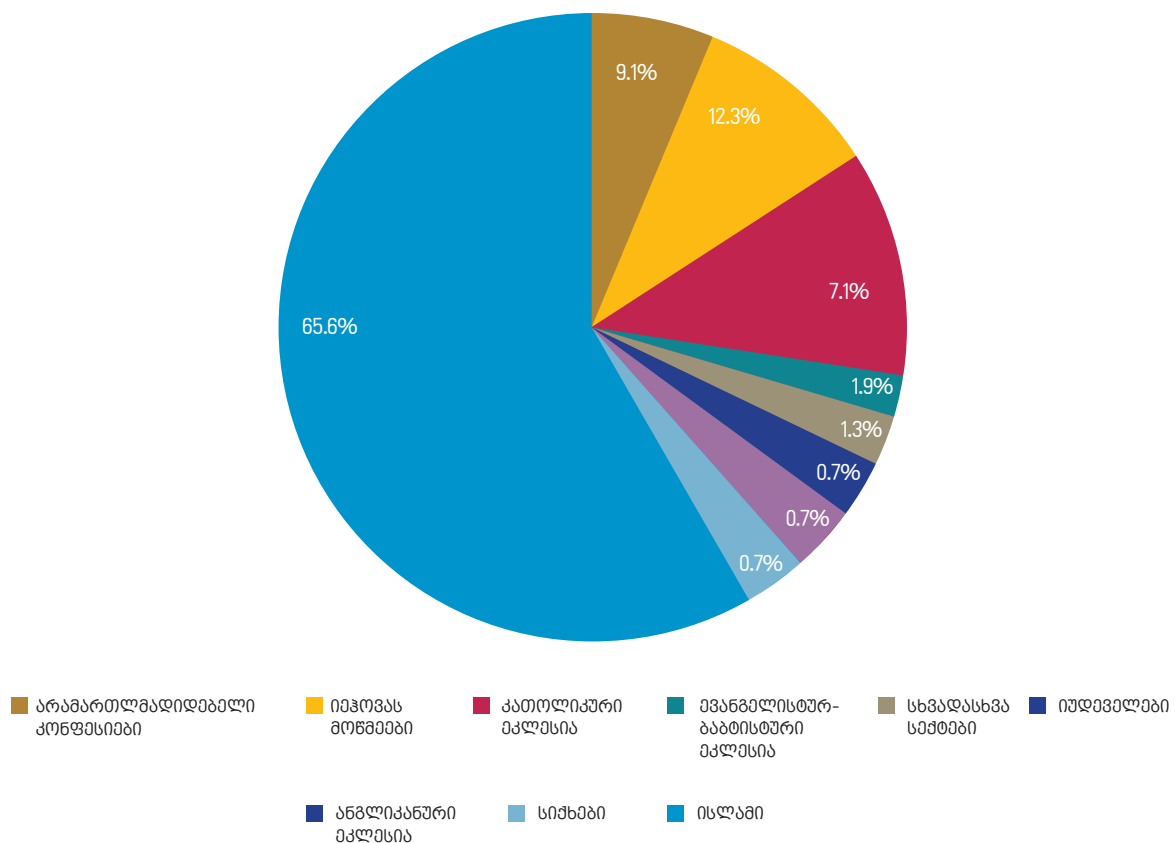
ღიაზრება 6. ჰომოფობიის გზავნილები

1.3. ჩაოზიზი ნიშნით დისკრიმინაზი

რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციის 154 შემთხვევიდან 65,6% (101) ისლამოფობიური შინაარსის იყო, აქედან 27 განცხადება მუსლიმი მიგრანტების წინააღმდეგ არის მიმართული. შემდეგ ადგილზე იეჭოვას მოწმეები (19) არიან. 15 კომენტარი იმ არამართლმადიდებელი კონფესიების წინააღმდეგ იყო მიმართული, რომელთა სარჩელის საფუძველზე საკონსტიტუციო სასამართლომ მართლმადიდებელი ეკლესია სხვა რელიგიურ კონფესიებთან თანასწორ საგადასახადო პირობებში ჩააყენა. შედარებით ნაკლები იყო ინდივიდუალურად კათოლიკე ეკლესიის მიმართ გაკეთებული დისკრიმინაციული განცხადებები (11), რასაც ევანგელისტურ ბაბთისტური ეკლესიის (3), სხვადასხვა სექტების (2), ანგლიკანური ეკლესიის (1), სიქების (1) და იუდეველების (1) მიმართ გაკეთებული კომენტარები მოსდევს.

დიაგრამა 7. ჩაოზიზი ნიშნით დისკრიმინაზი

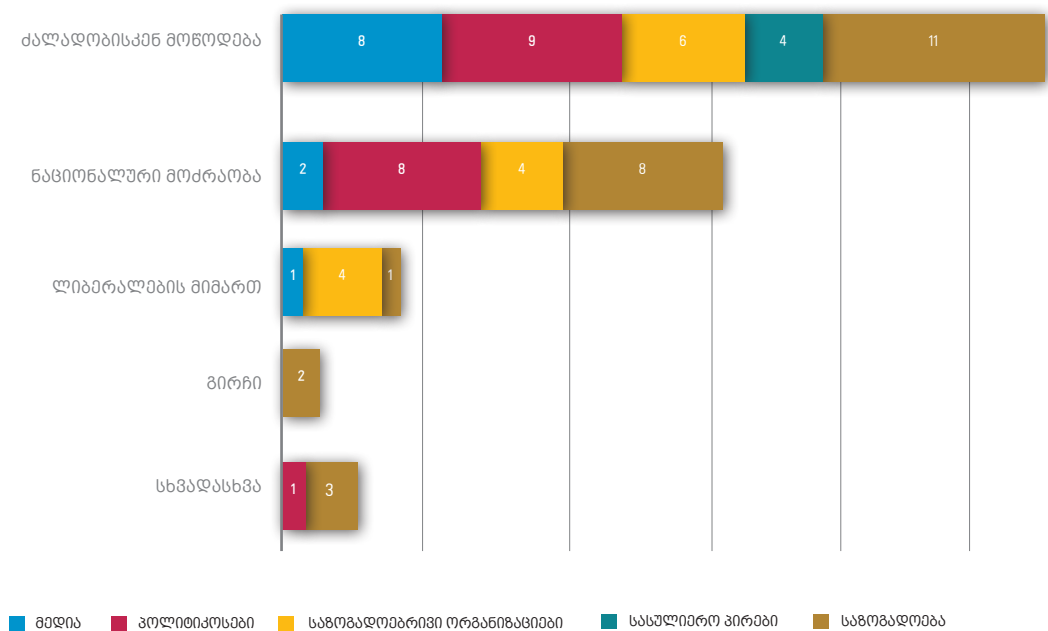

1.4. სიძულვილის ენა სხვადასხვა მოთივით

სხვადასხვა მოთივით სიძულვილის ენის შემცველი 72 კომენტარიდან ყველაზე მეტი (38), ინდივიდუალური შუღლის გაღვივებასა და ძალადობისკენ მოწოდებაზე მოდის, რასაც ნაციონალური მოძრაობის მიმართ გაკეთებული (22) განცხადება მოსდევს. თანაბარი იყო ლიბერალებისა და 2018 წლის მაისში, ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაციის მოთხოვნით გამართული აქციის ორგანიზატორებისა და მონაწილეების

მიმართ გაცემებული შეუწყნარებელი განცხადებები (3). პოლიტიკური პარტიებიდან სიძულვილის ენის ადრესატები ნაციონალური მოძრაობის გარდა, გირჩი (2) და მმართველი პარტია, ქართული ოცნება (1) იყვნენ, ეს უკანასკნელი ჟურნალისტების მიმართ სიძულვილის ენის შემცველ კომენტართან ერთად (2) სხვადასხვაშია გაერთიანებული.

დიაგრამა 8. სიძულვილის ენა სხვა მოუთხრით

1.5. ჩასიზმი

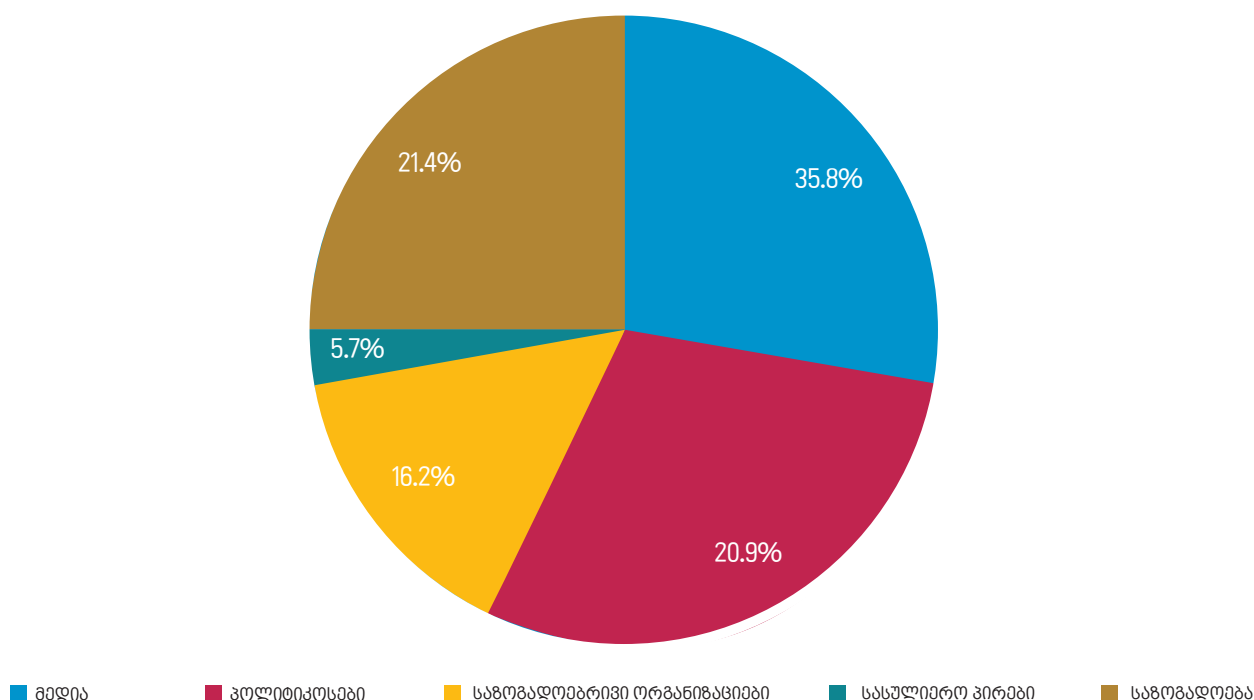
2017 წელთან შედარებით გაზრდილია რასისტული კომენტარების რაოდენობა (2017 – 20; 2018 – 54). რასისტული განცხადებების უმეტესობა ძირითადად ნიგერიელი სტუდენტების მიმართ ძალადობის ერთ კონკრეტულ ინციდენტს უკავშირდებოდა⁶. რასისტული განცხადებების უმეტესობა მედიის (36) წარმომდგენლებზე მოდის, რასაც საზოგადოების (11), პოლიტიკოსების (5) და სასულიერო პირების (2) მიერ გაცემებული კომენტარები მოსდევს.

⁶ 8 აპრილს, თბილისში, ბელიაშვილის ქუჩაზე რამდენიმე შავკანიანი სტუდენტი აგრესიული კაცების ჯგუფმა სტადიონიდან, სადაც ისინი ფეხბურთს თამაშობდნენ, ფიზიკური და სიტყვიერი შეურაცხყოფის ფონზე გააძევა. <http://netgazeti.ge/news/266201/>

2. სიძულვილის ენა წყაროების მიხედვით

სიძულვილის ენის წყაროებში პირველ ადგილს მედიის წარმომადგენლები იკავებენ (35.8%; 649). მცირედი განსხვავებაა პოლიტიკოსებისა (20.9%; 380) და საზოგადოების წევრების (21.4%; 388) მიერ გაკეთებულ დისკრიმინაციულ განცხადებებს შორის. მონიტორინგის პერიოდში სხვადასხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წევრებმა 293 (16.2%) კომენტარი გააკეთეს, ხოლო სიძულვილის ენის ყველაზე მცირე მაჩვენებელი, სასულიერო პირებზე (5,7%; 104) მოდის.

დიაგრამა 9. სიძულვილის ენის წყაროები

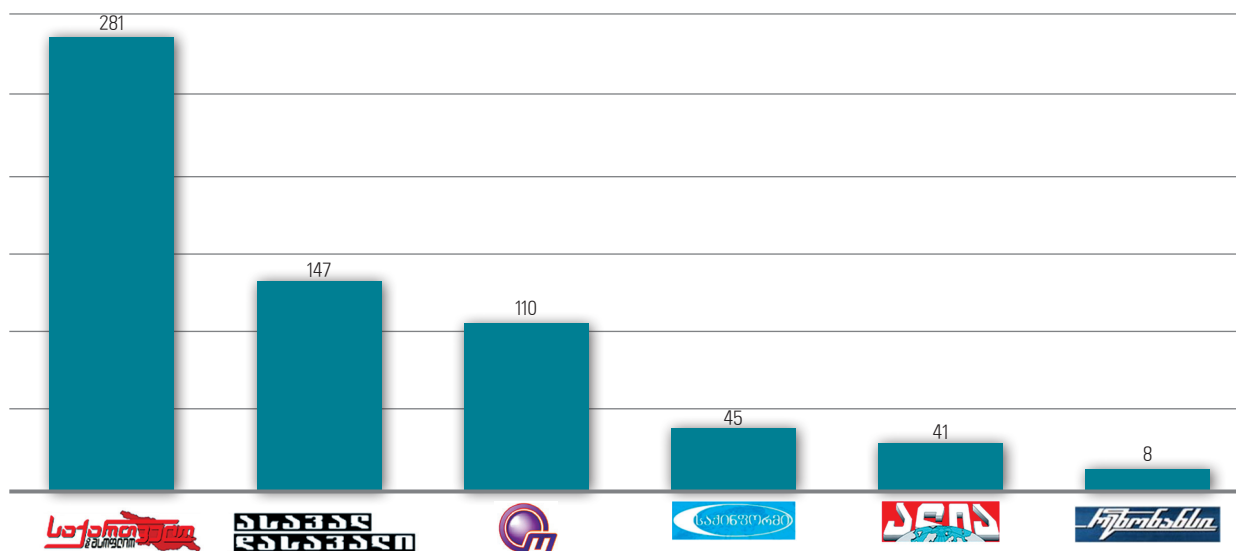

2.1. მედია

ყველაზე ხშირად დისკრიმინაციულ შეფასებებს და სიძულვილის ენას კრემლისტურ გამოცემა „საქართველოს და მსოფლიოს“ (281) ჟურნალისტების მხრიდან ვხვდებით, რასაც ეთნო-ნაციონალისტური გაზეთი

„ასავალ-დასავალი“ (147) მოსდევს. პრორუსულ პოლიტიკურ პარტია „პატრიოტთა ალიანსთან“ დაკავშირებული ტელევიზიის „ტვ ობიექტივის“ ჟურნალისტების მიერ 110 დისკრიმინაციული განცხადება გაკეთდა. კიდევ ერთი კრემლისტური საინფორმაციო სააგენტო „საქინფორმი“-ს წარმომადგენლებმა 45, ხოლო ეთნონაციონალისტური სარედაქციო პოლიტიკის მქონე გაზეთ „ალიას“ ჟურნალისტებმა 41 დისკრიმინაციული განცხადება გააკეთეს. სიძულვილის ენის გამოყენების 8 შემთხვევა ბეჭდურ გაზეთ „რეზონანსშიც“ გვხვდება.

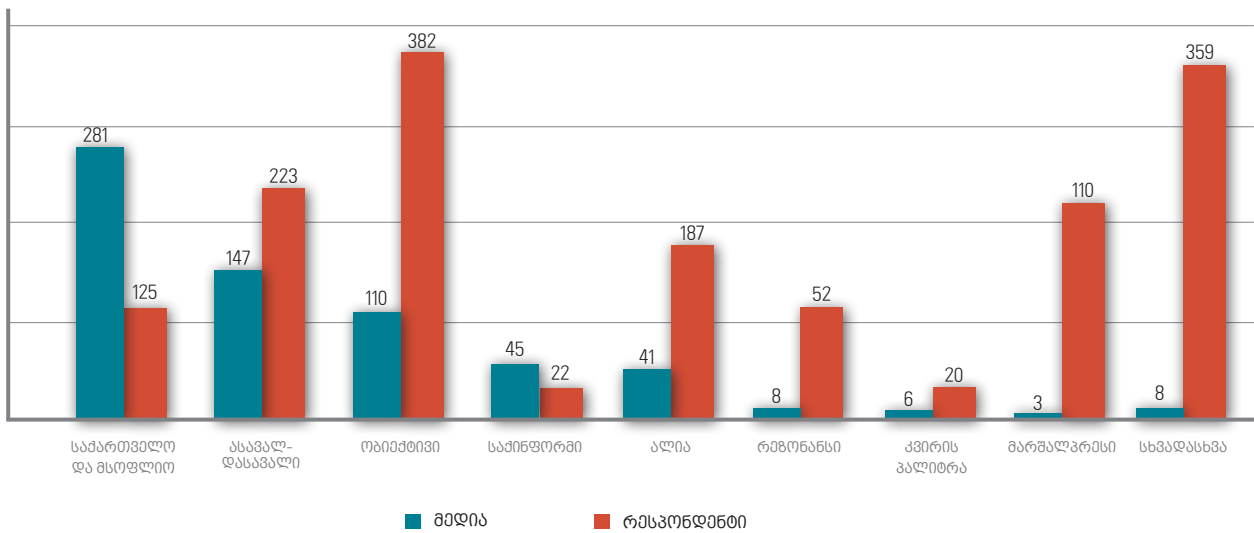
დიაგრამა 10. სიძულვილის ენის მედია წყაროები

კრემლისტური გამოცემა	ეთნონაციონალისტური	პიპრილი: ეთნონაციონალისტური და კრემლისტური	სხვა
1. საქართველო და მსოფლიო geworld.ge 2. საქინფორმი	1. „ასავალ-დასავალი“ 2. „ალია“	1. ტვ „ობიექტივი“	1. რეზონანსი

დიაგრამა 11 ცხადყოფს, რომ მედიები, რომლებიც სარედაქციო კომენტარებში სიძულვილის ენით გამოირჩეოდნენ, რესპონდენტების შერჩევასაც იდენტური სარედაქციო სტანდარტით ახდენენ (ტვ ობიექტივი, რესპონდენტები – 382; „ასავალ დასავალი“ – 223; „ალია“ – 187) ზოგიერთ შემთხვევაში კი სახეზე იყო ასეთი რესპონდენტების შერჩევის მაღალი მაჩვენებელი („მარშალპრესი“ – 110).

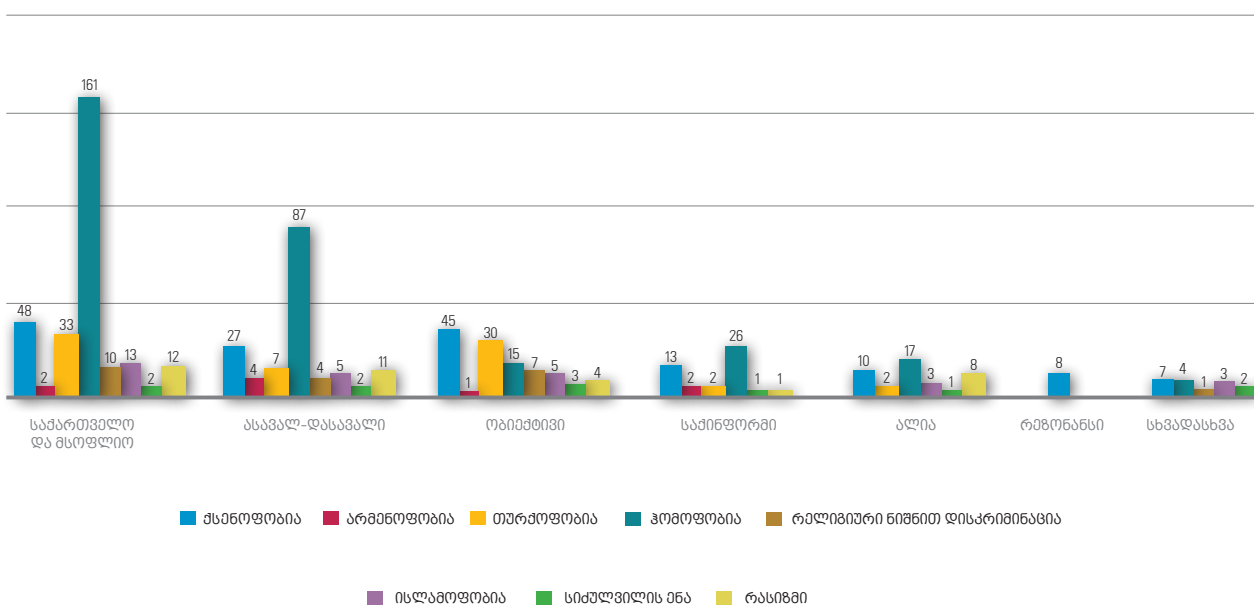
დიაგრამა 11. სიძულვილის ენა მედიის და მათი ჩესჱონდენტების მიხედვით

მედიის წარმომადგენლების მიერ გაკეთებულ დისკრიმინაციულ განცხადებებში (649) ყველაზე მაღალი ჰომოფობიის მაჩვენებელია (310), რასაც ქსენოფობიური (241) განცხადებები მოსდევს, რაც თავის მხრივ თურქოფობიურ (74) და არმენოფობიურ (7) კომენტარებს აერთიანებს. რასისტული იყო სხვადასხვა მედია ორგანიზაციის ჟურნალისტების მიერ გაკეთებული 36 კომენტარი.

მედიის მიერ გაკეთებული რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციის განცხადებებიდან (51) 29 ისლამოფობიური შინაარსის იყო, ხოლო 22 სხვადასხვა რელიგიური კონფესიების წინააღმდეგ იყო მიმართული. ძალადობის წამახალისებელი 11 განცხადებაც მედიის წარმომადგენლებს ეკუთვნით.

დიაგრამა 12. სიძულვილის ენის ტიპოლოგია მედია საშუალებების მიხედვით

ჰომოფობია. მონიტორინგის სუბიექტი მედია საშუალებების მიერ გავრცელებული დისკრიმინაციული კომენტარებიდან პირველ ადგილს ჰომოფობია იკავებს (310), საიდანაც ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი ონლაინ გამოცემაზე „საქართველო და მსოფლიო“ (161) მოდის, რომელსაც გაზეთი „ასავალ-დასავალი“ (87), ონლაინ გამოცემა „საქინფორმი“ (26), გაზეთი „ალია“ (17) და ტელეკომპანია „ობიექტივი“ (15) მოსდევენ.

„საქართველო და მსოფლიო“, ისევე როგორც სხვა მედიები, ამკვიდრებდნენ მოსაზრებას, რომ ჰომოსექსუალობა, როგორც გარყვნილი ცხოვრების წესი დასავლეთის მიერ არის თავსმოხვეული, ხოლო რუსეთი ებრძვის მას:

გივი სოფიოშვილი, ავტორი: „ევრო-ამერიკამ ყველაზე დიდი სიბილწე დემოკრატიის დროშად აქცია და ქვეყნებში მუქარით, ძალადობითა და მოსყიდვით შეიტანა... ვისაც ევროპისკენ მიმავალი ამგვარი ბუკეტებით მორთული გზა ხიბლავს, მის ჯიშ-ჯილაგს სატანამ, დამსახურებისამებრ, მოახმაროს ლესბოსელობისა და მამათმავლობის სიმყრალე“ (საქართველო და მსოფლიო, 25 იანვარი).

პატიკი კვანახელი, წამყვანი: „აი, რა არის ამერიკელების უმთავრესი იარაღი – მათ შეუძლიათ საზოგადოების გარყვნა, მისი დეგრადირება, მისი დაღობა. აი, ეს შეუძლიათ და არა მარტო ეს შეუძლიათ, არამედ, ყველაფერი ეს შეუძლიათ იურიდიულად გააფორმონ და დააკანონონ“ (ობიექტივი, ოქროს კვეთა, 27 იანვარი).

ლავით მხიძე, ავტორი: „გასულ კვირაში პატრიარქ კირილეს თანდასწრებით რუსეთის პარლამენტმა მსჯელობა დაიწყო ზნეობრიობის საექსპერტო საბჭოს შექმნაზე... ამა თუ იმ საზოგადოების ზნეობრიობის დონე ლგბტ-თა რაოდენობით კი არ განისაზღვრება, არამედ იმ საზოგადოების დამოკიდებულებით სოდომიის მიმართ“ (საქართველო და მსოფლიო, 9 თებერვალი).

მედიის ნაწილი ჰომოსექსუალობას ავადმყოფობად და ანომალიად განიხილავდა:

გიორგი გიგაური, ჟურნალისტი: „რაც არ უნდა ამტკიცონ მამათმავლებმა, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის დასკვნით, პედერასტია ავადმყოფობა არ არისო, ფაქტი სახეზეა: ეს პედერასტი ავადმყოფი თავისი ავადმყოფური ვნებების დემონსტრირებას ავადმყოფური სიშლეგით ახორციელებს!“ (ასავალ დასავალი, 22-28 იანვარი).

ნინო ნათიშვილი, წამყვანი: „...მე ძალიან ბევრი ვიცი თვითონ ელგებეტეს წარმომადგენლები, რომლებსაც უნდათ, რომ ისეთი შვილები ყავდეთ, ნორმალური და ჯანსაღი, ხო? და ისინი ამას განიცდიან, არა?“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 22 მაისი).

გაზეთ „ალიას“ შემთხვევაში კი საბჭოთა კავშირის იმ სამართლებრივი ნორმის იდეალიზება ხდებოდა, რომლითაც ჰომოსექსუალობა კრიმინალიზებული იყო:

ნანა სულავა, ჟურნალისტი: „1992 წლის 10 აგვისტოს ე.წ. სახელმწიფო საბჭომ, სადაც ვეტოს უფლება ჰქონდათ ედუარდ შევარდნაძეს, ჯაბა იოსელიანს, თენგიზ სიგუასა და თენგიზ კიტოვანს, უკანონოდ, ყო-

ველგვარი უფლებამოსილების გარეშე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის განსაკუთრებული ნაწილიდან ამოიღეს მუხლი 121, რომლის მიხედვითაც მამათმავლობა ისჯებოდა 5 წლით თავისუფლების აღკვეთით“ (ალია, 21 მაისი).

ქსენოფობია. ჰომოფობიის შემდეგ ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი მედიის მიერ გაკეთებულ ქსენოფობიურ კომენტარებზე მოდის (241), საიდანაც უმეტესობა ანტიმიგრანტული განწყობების მატარებელია, ნაწილი თურქოფობიური (74) და არმენოფობიური (9).

„საქართველო და მსოფლიოს“ (48) და „ტვ ობიექტივის“ (45) ჟურნალისტების მიერ გაკეთებული ქსენოფობიური კომენტარები თითქმის თანაბარია.

ანტიმიგრანტული განწყობები. მიგრაციის და მიგრანტების წინააღმდეგ შემდეგი კომენტარები კეთდებოდა:

ვეროპა საკუთარი ტოქიანსობის და მოქალაქე მიგრანტების მძევალი: „ვეროპელები, რომლებმაც დაივიწყეს ქრისტიანული პოსტულატები და თავგამოდებით დაიწყეს „უმცირესობების უფლებების“ დაცვა, დაუცველი აღმოჩნდნენ ეროვნულად და რელიგიურად ერთსულოვანი მიგრანტების წინაშე, რომლებიც თავიანთი ცხოვრების წესებს აგრესიულად ახვევენ თავს ევროპას“ (საქართველო და მსოფლიო, 19 აპრილი).

ვეროპაში მიგრანტების მიღებას გეგმობს: „ევროპაც გაერთიანებული, საიტკენაც ჩვენ ვართ ამ ინტეგრაციის პროცესში, მოგვიწოდებს, რომ მივიღოთ, ისევე როგორც სხვა ევროპულმა ქვეყნებმა, ემიგრანტები... ეს სრულიად რეალურია, რომ ასე გაორმაგდეს ჩვენი მოსახლეობა და არა ქართული ძირძველი ან აქ ძირძველი მცხოვრები სხვა ეთნოსების ხარჯზე, არამედ აი, ასე ემიგრაციული ტალღების ხარჯზე. რას გვიქადის ეს? აი, ეს 2 უდიდესი პრობლემა, რომ ჩვენ დემოგრაფია, შობადობა გვიმცირდება“ (გია არეშიძე, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 5 მაისი).

საქართველო ისეთივე დაუშვალა ტერიტორიის საფრთხისგან, რომელიც ვეროპა: „ისეთ ქვეყნებშიც კი, როგორიცაა საფრანგეთი, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, ესპანეთი და სხვ., მოსახლეობა დაცული არ არის ტერორისტული საფრთხისგან და საქართველო, რომლის მოსახლეობა 5,4 მლნ-დან 3,7 მლნ-მდე შემცირდა, სადაც მოქალაქეობას აძლევენ ანტიქართულად განწყობილ უცხოელებს, უდიდესი საფრთხის წინაშე დგას, რადგან ე.წ. დასავლური ფასეულობების, ტოლერანტობისა და მულტიკულტურიზმის დამცველებს სურთ, ჩვენს ქვეყანაშიც ისეთივე ვითარება შეიქმნას, როგორიც არის საფრანგეთში ან ბელგიაში, გერმანიაში თუ დანიაში“ (საქართველო და მსოფლიო, 19 აპრილი).

ქართველებს უმცირესობაში დაჩინა და გერმანიის მსგავსი საფრთხე ემუქრება: „ირანელი, თურქი, სხვადასხვა, მაგალითად ჩამოსული ადამიანები ვიცი, რომლებსაც ჩამოჰყავთ შემდეგ თავისი თანამემამულეები და ასახლებენ საქართველოში... როდესაც მთლიანად საქართველოს ქართული მოსახლეობა აღმოჩნდება უმცირესობაში, მე არ გამიკვირდება [მოხდეს] ის, რაც ხდება, მაგალითად, ევროპის საკმაოდ ძლიერ, გერმანიაში“ (ნინო რატიშვილი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 16 აპრილი).

აჩაბი და აფროაფრიკელი მიგრანტები საფრანგეთში: „[თამარ] ჩუგოშვილის გენდერ ბანდა... განგაშის ზარებს უნდა არისხებდეს ქვეყანაში მასობრივად ჩამოთესილი არაბული თუ აფროამერიკული მიგრანტების გამო!“ (ასავალ-დასავალი, 23-29 აპრილი).

მიგრანტების დაკავშირება კრიმინალთან / პრესტიჟთან: „თუ ბოლო დროინდელ ევროპულ პრესას გადავხედავთ, კარგად ჩანს, რომ „ოქროს მილიარდს“ (ასე უწოდებენ ევროპის მოსახლეობას) განსაცდელი სულ სხვა ენაზე მოლაპარაკე ჯგუფებისგან ემუქრება, რომლებთან შედარებითაც ქართველი ქურდ-ბაცაცები სახსენებლებიც არ არიან“ (კვირის პალიტრა, 2 აპრილი). „ხელისუფლება, სახელმწიფო, რომელიც საკუთარ მოქალაქეს არ აძლევს იმის საშუალებას, რომ მცირე ბიზნესი და საშუალო ბიზნესი აამოქმედოს და ამის საშუალება საქართველოში, თან ესეთი კრიმინალური ბიზნესი აქვთ უცხოეთში, მართლაც ძალიან ცუდია... აი, რამე რომ მოხდეს, ვიღაცამ რომ მოინდომოს პროვოცირება და რაღაც, იგი, რამდენი არიან? მუსრს გაგვავლებენ, ვერ მოვერევით ელემენტარულად ნუ...“ (ნინო რატიშვილი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 23 ოქტომბერი).

„საქართველო აღმოსავლეთის და აზიის ქვეყნებიდან ოფიციალური და არაოფიციალური მიგრანტების უზარმაზარმა რაოდენობამ აავსო... იქ [ბორდებში] ადგილობრივ მცირეწლოვნებს იტყუებენ, ძალადობენ და პროსტიტუციას აიძულებენ, იქ ბავშვებზე ნარკოტიკებს ყიდნიან“ (საქინფორმი, 11 აპრილი).

თეატრალიზაცია. ისევე როგორც ქსენოფობიის შემთხვევაში, თურქოფობიური განცხადებები „საქართველო და მსოფლიომ“ (33) და ტვ ობიექტივმა (30) თითქმის თანაბრად გაავრცელეს. ანტითურქული გზავნილები ძირითადად საქართველოში თურქეთის ექსპანსიურ პოლიტიკას შეეხებოდა და ისტორიული ტრავმების გაღვივებას ახდენდა, რაც რუსეთის საფრთხეებიდან ყურადღების ისტორიულ საფრთხეებზე გადატანას ისახავდა მიზნად. მათ შორის იყო ცნობილი კონსპირაცია⁷ იმის შესახებ, რომ 2021 წელს ყარსის ხელშეკრულებას ვადა ეწერება:

თუ ჩასვითა ოკუპაციის, თუ ჩასვითა ოკუპაციის: „...აღმოჩნდა, რომ ჩვენი ტერიტორიების 33%-ი, მაშინდელი მდგომარეობით, 1921 წლის მდგომარეობით, ოკუპირებული აქვს თურქეთს და ანალოგიურ „დროებითში“ აღმოგჩნდებით ცხინვალთან და სოხუმთან დაკავშირებითაც“ (ბონდო მძინარიშვილი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 8 მარტი).

„საქართველოს შიგნითაც და საქართველოს გარეთაც ყველაფერი კეთდება იმისათვის, რომ ქართველ ხალხს დაკარგული ტერიტორიები დაავიწყონ და რუსეთის მიერ აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის ოკუპაციასაც ისევე შეაგუონ, როგორც თურქეთის მიერ ტაო-კლარჯეთის მიტაცებას“ (ჯაბა ხუბუა, ასავალ-დასავალი, 6-12 აგვისტო).

⁷ ყარსის ხელშეკრულება 1921 წლის 23 ოქტომბერს თურქეთს, სომხეთის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას, აზერბაიჯანის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკასა და საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას შორის ქალაქ ყარსში დაიდო. შეთანხმების თანახმად, თურქეთმა აჭარის ნაწილი, ქალაქ ბათუმის ჩათვლით, ასევე ქალაქი გიუმრი საბჭოთა კავშირს გადასცა, ხოლო სანაცვლოდ ყარსი, ართვინი და არტაანი მიიღო. <http://mythdetector.ge/ka/myth/dezinpormatsia-potshi-natos-samkhedro-bazis-shesadzlo-gakhsnis-da-qarsis-khelshekrulebis>

ყარის სარეპრეზენტაციო პლატფორმაზე და რუსეთის პრეზიდენტის განცხადება: „21 წელს იწურება ყარის ხელშეკრულების ვადა. ხოდა, 21 წელს, თუ რუსეთთან ურთიერთობა არ გვექნება დალაგებული, აი, იმასაც წაიღებენ რა [თურქები], გურიამდე ჩამოვლენ“ (დავით მხეიძე, საქართველო და მსოფლიოს ავტორი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 8 მაისი).

თურქეთის საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განცხადება: „ჩვენ ვართ უმძიმესი გამოწვევის წინაშე და თურქეთი თურქული სერიალებით, ბორდელებით და ათასგვარი უბედურებით საქართველოს კულტურულ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ექსპანსიას ცდილობს... იმის გამო, რომ ქართული სპეცსამსახურები ამერიკის სპეცსამსახურებს ემორჩილებიან, ფაქტობრივად, შეუძლებელი ხდება საქართველოს დაცვა უცხოელების შემოტევისგან“ (ბონდო მძინარიშვილი, ასავალ-დასავალი, 5-11 თებერვალი).

ინტერვიუ. „საქართველო და მსოფლიო“ საქართველოში მცხოვრები ეთნიკურ სომხებს საფრთხის კონტექსტში განიხილავდა.

ბასო ბაიბაქაძე, ჟურნალისტი: „ხომ კარგად იციან სახელმწიფო უწყებებში, რომ სომხეთის საზღვარზე მცხოვრები ეთნიკური სომხების უმრავლესობას უკვე სომხეთის მოქალაქეობა აქვს, ძირძველ სამშობლოში გადასვლის პრობლემა რომ არ შეექმნას. სამაგიეროდ, სომხური მხარე კულუარულად უკვე ამბობს, რომ სომხებით დასახლებული ტერიტორია ისტორიულად მათია და თანაც იქ უკვე, საქართველოს კი არა, სომხეთის მოქალაქეები ცხოვრობენ და ერთ მშვენიერ დღეს, სომხეთი თავისი მოქალაქეების ინტერესების დაცვას გადაწყვეტს“ (საქართველო და მსოფლიო, 27 სექტემბერი).

აზერბაიჯანელის წინააღმდეგ. საქართველოს მოქალაქე ეთნიკური აზერბაიჯანელების გაუცხოება მათი მებოძელ სახელმწიფო აზერბაიჯანთან გაიგივებით და საინგილოში მცხოვრებთა უფლებების საპირ-წონედ, ნაცვლაგების პრინციპით განხილვის გზით ხდებოდა.

ბასო ბაიბაქაძე, ჟურნალისტი: „საქართველოში სულ 29 173 ბერიძე ცხოვრობს. მეორე ადგილზე მამედო-ვია – 28 358, მესამეზე კი ალიევი – 19 327... არა მგონია, რომ, საქართველოს გარდა, ნებისმიერ სხვა ქვეყანაში ყველაზე მეტ გვართა ჩამონათვალის სამეულში ორი უცხო ქვეყნის წარმომადგენელი იყოს... იმავე აზერბაიჯანში, საინგილოში, ქართველებით დასახლებული არაერთი სოფელია. იმ სოფლებში ქართველები ჯიუტად ცდილობენ ენის შენარჩუნებას, მაგრამ არ გამოსდით“ (საქართველო და მსოფლიო, 19 დეკემბერი).

რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციული განცხადებების უმეტესობა (23) „საქართველოს და მსოფლიოს“ ჟურნალისტებს ეკუთვნით, მათგან 13 ისლამოფობიური შინაარსის მატარებელია, ამასთან ანტიმიგრანტულ განწყობებსაც მოიცავს. მედიების მიერ გაკეთებული განცხადებების ნაწილი იეშოვას მოწმეების (19), არამართლმადიდებელი კონფესიების (15), კათოლიკური (11) და ევანგელისტურ-ბაბტისტური (3) ეკლესიის წინააღმდეგ იყო მიმართული. გამოითქვა ასევე კრიტიკა საკონსტიტუციო სასმართლოს იმ გადაწყვეტილების გამო, რომელიც მართლმადიდებელი ეკლესიის-თვის თანაბარი საგადასახადო რეჟიმის დაწესებას ეხებოდა.

მუსლიმების მიერ მიყენებული ჯიშის მხრივ: „ხელისუფლება, რომელიც გიორგი სააკაძის მამულს მუსლიმებზე ყიდის, არის ქვეყნის მტერი!“ (ასავალ-დასავალი, 30 აპრილი – 6 მაისი).

მუსლიმი მიგრანტები = საფრთხე: „იქ, სადაც მუსლიმანები, დიდი ხანია, დაფუძნდნენ, უსაფრთხოების მხრივ ბევრი პრობლემაა“ (საქართველო და მსოფლიო, 26 აპრილი). „ნიქაბები თბილისის ყოველ-დღიურობად იქცა... თბილისელთა უმრავლესობისთვის ნიქაბებსა და ხიჯაბებში გამოწყობილი ადამიანები ზოგჯერ შიშსაც იწვევენ“ (თაკო მჭედლიშვილი, ჟურნალისტი, ობიექტივი, საინფორმაციო, 8 სექტემბერი).

„ბოლო დროს საქართველოში განსაკუთრებით მომრავლდნენ ისლამის აღმსარებელი უცხოელები... ნიქაბისა და ბურკის შიგნით დამაგრებული „შაჰიდის ქმარი“ ვერ გამოჩნდება, ხოლო ოდენ განზრახვის ამოცნობა საკმარისი არ არის ტრავმის პრევენციისთვის.“ (ზაზა დავითაია, ასავალ-დასავალი, 30 ივლისი – 5 აგვისტო).

იპოვას მოწვევები / პანგაიუსი ბაბისი პარლის წინააღმდეგ: „დიახ, საქართველოს საპატრიარქო აბრიალებული კელაპტრებით ლოცავდა საქართველოს დამაქცევარ ჯალათებს! ამიტომ იმძლავრეს იელოველებმა, ამიტომაც გახდა რუსუდან გოცირიძე „ეპისკოპოსი“ და ამიტომაც დურთეს მამათავლებმა და ბანდიტებმა ეკლესიაში თავი!“ (დიტო ჩუბინიძე, ასავალ-დასავალი, 12-18 თებერვალი).

„[აფხაზეთში] სასულიერო პირების დაპირისპირება კარგად გამოიყენეს იეჰოვას მოწმეებმა, რომელთა რაოდენობა ყოველდღიურად იზრდება, მიუხედავად იმისა, რომ მისი მიმდევრები „ექსტრემისტებად“ არიან გამოცხადებული, თუმცა, რადგან ამ სექტის წევრობა სტაბილური შემოსავლის წყაროა, ადგილობრივი ხელმძღვანელობა თავალს ხუჭავს და მათ დევნას ერიდება“ (ლალი პაპასკირი, კვირის პალიტრა, 4-10 ივნისი).

ჩასივში. რასობრივი ნიშნით დისკრიმინაციულ განცხადებებს უმეტესწილად „საქართველო და მსოფლიოს“ (12), „ასავალ-დასავალისა“ (11) და „ალიას“ (8) გამოცემებში ვხვდებით.

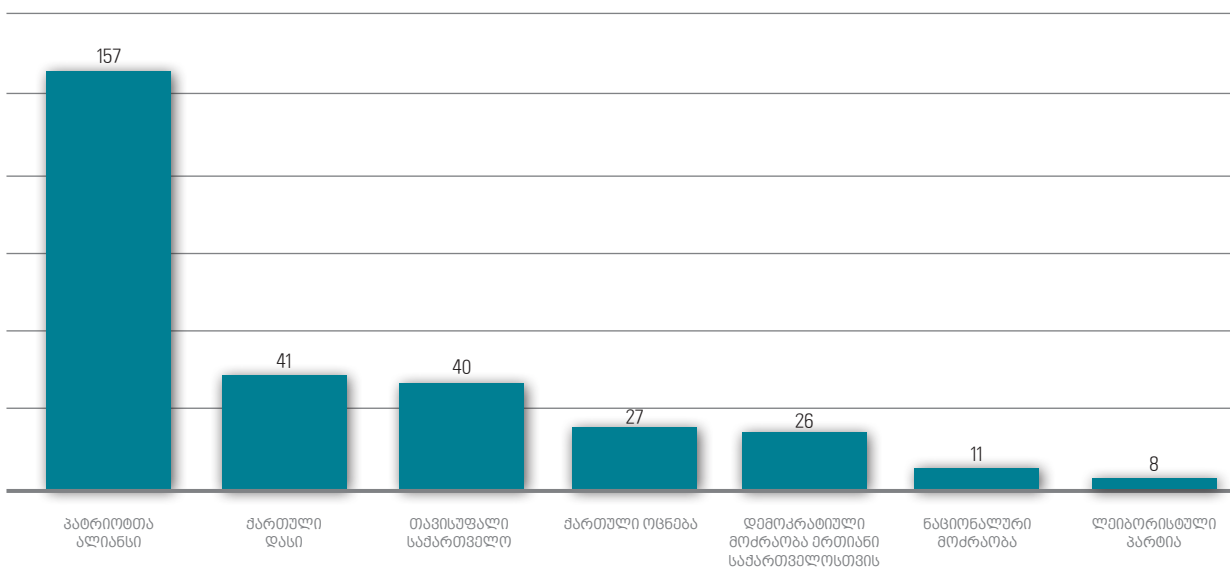
ჯაბა ხუბუა, ჟურნალისტი: „გამოსარკვევია, თბილისში ბელიაშვილის ქუჩაზე მომხდარ ინციდენტში მონაწილე ნიგერიელი სტუდენტები, რომლებიც თავიანთ თავს „ქართული რასიზმის“ მსხვერპლად წარმოაჩინენ, საქართველოში მართლა განათლების მისაღებად ჩამოვიდნენ თუ რეალურად, უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურების აგენტები არიან, რომლებიც სტუდენტის სტატუსს შირმად იყენებენ? გარდა ამისა, საქართველოში სტუდენტის სტატუსით მყოფი უცხოელების ნაწილი ტერორისტულ საქმიანობაშიც არიან ჩართული, რის შესახებაც სუს-ის ანგარიშში შავით თეთრზე წერია“ (ასავალ-დასავალი, 23-29 აპრილი).

ბონდო მინარაშვილი, ჟურნალისტი: „...ზანგი ცუდი სიტყვა არ არის, „ვეფხისტყაოსანში“ წერია და ეხლა „ვეფხისტყაოსანის“ ორ სტროფს ვერ ამოვიღებთ ვიღაც ნიგერიელი მაიმუნის გამო“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 9 მაისი).

2.2. პაიშივი

პოლიტიკური პარტიებიდან, რომლებიც სიძლუვილის ენას ყველაზე ხშირად მიმართავდნენ, „პატრიოტა ალიანსი“ (157) ლიდერობს, რომელსაც თითქმის თანაბარი მაჩვენებლებით „ქართული დასი“ (41) და „თავისუფალი საქართველო“ (40) მოსდევენ. მმართველი პარტიის „ქართული ოცნების“ წარმომადგენლებმა 2018 წელს 27, ხოლო ოპოზიციური პარტიის „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრებმა 11 დისკრიმინაციული კომენტარი გააკეთეს. დისკრიმინაციული შინაარსის იყო „დემოკრატიული მოძრაობა ერთიანი საქართველოსთვის“ წევრების 26 განცხადება, რასაც შედარებით მცირე რაოდენობით „ლეიბორისტული პარტიის“ (8) და „ნეიტრალური სოციალისტური საქართველოს“ წარმომადგენლები მოსდევნ (6).

ღიზნავა 13. სიძლუვილის ენის წყაროები პაიშივის მიხედვით

პრორუსული პაიშივი

1. პატრიოტა ალიანსი
2. ქართული დასი
3. თავისუფალი საქართველო
4. დემოკრატიული მოძრაობა ერთიანი საქართველოსთვის

გეანთვილი პაიშივი

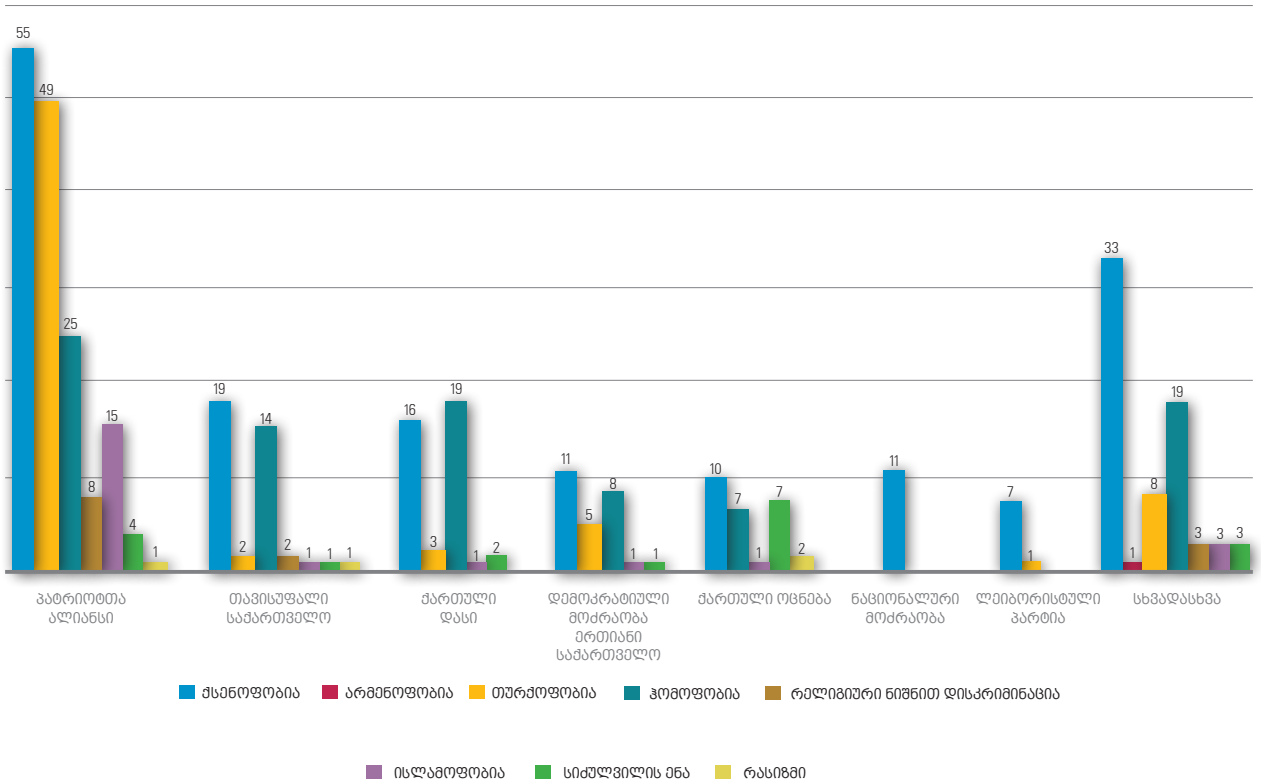
1. ქართული ოცნება

ოპოზიციური პაიშივი

1. ნაციონალური მოძრაობა
2. ლეიბორისტული პარტია

პოლიტიკოსების მხრიდან ყველაზე მეტი, ქსენოფობიური (162) განცხადება გაკეთდა, რომელიც თურქოფობიურ (68) და არმენოფობიურ (1) კომენტარებსაც მოიცავს. შემდეგ ადგილს ჰომოფობია (92) იკავებს, რასაც ისლამოფობიური (22), რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციული (13), სიძლუვილის ენის შემცველი (18) და რასისტული (4) განცხადებები მოსდევს.

დიაგრამა 14. სიძღვრის ენის ტოპოლოგია პანთეონის მიხედვით

შენიშვნა. პარტიების მიერ გაკეთებული ქსენოფობიური განცხადებების უმრავლესობა ანტიმიგრანტულ განწყობებს აღვივებდა.

მიზანშეწონილი = დამოუკიდებელი პირობებში: „ბევრი პრობლემაა ჩვენში მენტალურად, ბევრი! ცოტა თავს შე-
მოკუდახოთ, თორემ ისეთი ტემპი გვაქვს აღებული, 30-40 წელიწადში უცხო ტომელი ბევრად მეტი
იქნება საქართველოში, ვიდრე ქართველი...“ (ოთარ ჩრდილელი, ქართული ოცნება, მარშალბრესი,
27 იანვარი).

ბალახილი მიგრანტები მდიდარი ინვესტიონის საკინონოა: „... ესე იგი, ეს სტატისტიკა უტყუარად აჩვენებს, რომ ქართველების სამუშაო ადგილები წაიღეს ღარიბმა ირანელებმა, თურქებმა და სხვა უცხოელებმა. მდიდარი ინვესტორების ნაცვლად, რომელთაც ქართველები უნდა დაესაქმებინათ, მივიღეთ გალღეტილი მიგრანტები, რომლებიც საკუთარ თავს ძლივს ასაქმებენ“ (მიხეილ სააკაშვილი, ნაციონალური მოძრაობა, საქართველოს პრეზიდენტი, ნეტგაზეთი, 15 სექტემბერი).

პოზიციონირების საკითხი: „ვიზალიზირების მიზანია არის, რომ საქართველოს ღვთისმშობლის წილობადი ქვეყანა დაიცავოს ქართველებისგან... მიგრაციული პროცესები უცხოელების შემოყვანისა, აქ ეს იქნება: ერაყელები, სირიელები, თურქები, ჩინელები, ინდოელები, არაბები, ირანელები და ა.შ.

მიმართულია იქითკენ, რომ საქართველოში დემოგრაფიული საზღვარი გავიდეს ისე, რომ ეროვნული ანუ აბორიგენი მოსახლეობა და შემოსული მოსახლეობა გაუთანასწოროდეს ერთმანეთს” (ვაჟა თათარაშვილი, პატრიოტთა ალიანსი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 26 მაისი).

სირიიდან და ანაბული ქვეყნებიდან შემოსულთაგან ბევრი უარყოფს, ეწინააღმდეგება და საკანონმდებლო ტაპს ახეხვს: „სირიიდან შემოდიან ხო ანუ, არაბული ქვეყნებიდან შემოდიან, როდესაც შემოდის რაღაც ლტოლვილთა ნაკადი, მინიმუმ ალბათ 15-20 % ეს არის ის ტერორისტული ორგანიზაციების... წარმომადგენლები... თქვენ გინდათ რომ აიცილოთ ეს საფრთხე და ჩვენ ამ საფრთხის წინაშე უნდა აღმოვჩნდეთ“ (გიორგი ლომია, პატრიოტთა ალიანსი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 4 აპრილი).

„ჩვენ გვეუბნებიან, რომ დაახლოებით 35 000-მა ქართველმა დატოვა საქართველო და გავიდა... ორჯერ მეტი ერაყელი შემოვიდა, სირიელი შემოვიდა, ორჯერ მეტი შემოვიდა აზიის ქვეყნებიდან, იმ ქვეყნებიდან, სადაც მაღალია ტერორიზმის საფრთხე“ (ირმა ინაშვილი, პატრიოტთა ალიანსი, იმედი, პირისპირ, 20 თებერვალი).

„ერთ-ერთი ტერორისტი აღმოაჩინეს ბრიუსელში და ორი დღე ვერ შედიოდნენ იმ უბანში, არაბების უბანში... მაინცდამაინც ასე უნდა გაჩნდეს თბილისში და ბათუმში უბნები, სადაც სუყველა იქნება, ზოგი თურქეთიდან და ზოგი არაბული ქვეყნებიდან...?“ (კახა კუკავა, თავისუფალი საქართველო, კავკასია, სპექტრი, 22 აგვისტო).

უხილავი მოქალაქეები არიან: „აი, ახლა გავრცელდა ინფორმაცია რო ვიღაც სამმა ერაყელმა პატარა 15 წლის ქართველი ბიჭი ტანჯა... რას აკეთებს ხელისუფლება?“ (გიორგი ლომია, პატრიოტთა ალიანსი, ობიექტივი, ღამის სტუდია, 4 აპრილი).

უხილავი მიწის გასხვისება უნდა შეიზღუდოს: „... ეს არის ქვეყნის ღალატი და ჩვენი მომავალი თაობის წინაშე ჩადენილი გამოუსწორებელი დანაშაული. კატეგორიულად ვაყენებთ საკითხს, შეჩერდეს მიწების გაყიდვა უცხოელებზე და საკონსტიტუციო სასამართლომ დაუყოვნებლივ უარი თქვას თავის აბსურდულ გადაწყვეტილებაზე“ (გიორგი ახვლედიანი, დემოკრატიული მოძრაობა – ერთიანი საქართველო, ინტერპრესნიუსი, 7 დეკემბერი).

თეაქოფოპია. თურქოფობიური განცხადებების უმრავლესობა, წინა წლების მსგავსად, „პატრიოტთა ალიანსის“ წევრებს ეკუთვნით, რომლებიც ისტორიული ტრავმების გაღვივების გზით ოსმალეთის იმპერიის ისტორიულ ოკუპაციასა და რუსეთის თანამედროვე ოკუპაციას შორის ტოლობის ნიშნის დასმას ცდილობდნენ, რაც რუსეთის პასუხისმგებლობიდან ყურადღების წარსულზე გადატანას ისახავდა მიზნად:

ირმა ინაშვილი, პატრიოტთა ალიანსი: „რატომ მართო რუსეთი, თურქეთი არ არის საფრთხე? ირანი არ არის საფრთხე? საქართველოს ტერიტორიების 33% თურქეთს აქვს ოკუპირებული. თურქეთი აჭარის რეგიონში ახორციელებს უკიდურესად სახიფათო პოლიტიკას... ოკუპანტი თურქეთიც არის და რუსეთიც არის“ (რუსთავი 2, კურიერი, 20 თებერვალი).

ირანაშვილი, პატიოსნა ალიანსი: „...მე საერთოდ მეჩვენება, რომ რუსეთის თემა არი უბრალოდ ძალიან გაცვეთილი თემა, ძალიან კომიკური თემა უკვე... ტერიტორიები ოკუპირებული აქ თურქეთს 33% ჩვენი, აღიარეთ, რო ოკუპანტია თურქეთი, რისი გეშინიათ?... ასევე ჩვენ ვიცით, რომ რუსეთის მიერ ოკუპირებულია ჩვენი მიწები“ (იმედი, პირისპირ, 20 თებერვალი).

პაპა ოთარაშვილი, პატიოსნა ალიანსი: „ისეთი დიდი ისტორიული მეტოქე და მტერი, როგორიც თურქეთი ყავდა საქართველოს, არა მარტო საქართველოს ყავდა თურქეთი მტრად, თურქეთმა მოახდინა არა მარტო სომხების გენოციდი, რომელიც აღიარა მთელმა მსოფლიომ, მოახდინა ასირიელების გენოციდი, მოახდინა უნგრელების გენოციდი, ბულგარელების გენოციდი, ბერძნების გენოციდი. აგერ, სულ ახლახან 1974 წელს ნახევარი კვიპროსი წაიღო ხო?!.. აი, ეს იმპერია, შემოდის საქართველოში ფაქტიურად მთელი აჭარა დაიპყრო თავისი ბიზნესით და ამას არავითარი რეგულაცია არ უპირისპირდება ქართული პარლამენტისა!“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 24 იანვარი).

ჰომოფობია. ჰომოფობიური განცხადებების ყველაზე დიდი წილი „პატრიოტთა ალიანსზე“ (25) მოდის, რომელსაც „ქართული დასი“ (19), „თავისუფალი საქართველო“ (14) და „დემოკრატიული მოძრაობა ერთიანი საქართველო“ (8), მმართველი პარტია „ქართული ოცნება“ (7) მოსდევენ.

ჰობა ღუნანაშვილი, ქართული ოცნება: „...როგორც მოქალაქე, ცხადია, მე ვითხოვ კატეგორიულად იყოს დაცული საზოგადოების ინტერესები, იმ საზოგადოების, რომლის ინტერესებიც ხშირად ხდება სხვების მიერ ფეხქვეშ გათელილი სწორედაც, ნარკომანების, ნარკორეალიზატორების და პიდარასტების მიერ“ (იმედი, ქრონიკა, 18 მაისი).

ირანაშვილი, საქართველოს პატიოსნა ალიანსი: „გამოდის ისე, რომ უმცირესობის უმცირესობა ყოველთვის ჩაგრავს უმრავლესობას... უმრავლესობა უკვე შეურაცხყოფილია მუდმივი საუბრით ნარკოტიკების ლეგალიზაციაზე, ლგბტ თემის წარმომადგენლების მუდმივ აქციებზე. მე ლგბტ თემის არსებობას არ ვებრძვი, იყვნენ, იარსებონ, ეს მათი საქმეა. მე ვარ პროპაგანდის წინააღმდეგი. პროპაგანდას ვეძახი იმას, რომ ხდება ბეწოლა ჩვენზე, რომ „თუ არ ხარ ჩვენთან, ბნელი ხარ“ (მარშალპრესი, 16 მაისი).

ნინო ბუჩაძე, დემოკრატიული მოძრაობა – ერთიანი საქართველო: „ელგებეთე აქტივისტებისადმი ან ამ კომუნის წარმომადგენლებისადმი ჩემი ნეგატიური დამოკიდებულება ეფუძნება პროპაგანდის წარმოებას მათი მხრიდან... დემოკრატია არ ნიშნავს უმცირესობის ბატონობას უმრავლესობაზე... რაც ნაკლებად ილაპარაკებთ პატივცემულ მეგობრებო ამ თემებზე, მით ნაკლებად დაირღვევა ამ ადამიანების უფლებები და მე ნამდვილად ვხედავ იმას, რომ უმეტეს შემთხვევებში ამ ადამიანების უფლებების დაცვის უკან დგას სერიოზული თანხები, სერიოზული გრანტები იმ დაწესებულებების, ორგანიზაციების, სპეცსამსახურების, რომლებიც ამ ადამიანების პირად პრობლემებს იყენებენ უკვე სათავისოდ და პოლიტიკური თამაშებისთვის“ (იბერია, თავისუფალი სივრცე, 17 მაისი).

ჰონი ბალთაშვილი, ქართული დასი: „...მათაც უნდა ესმოდეს, რომ მათი გეიალღუმების ჩატარება, ჩვენ მიგვაჩნია, ეს არის ცხოვრების გარყვნილი წესის პროპაგანდა, თავს მოხვევა“ (საზოგადოებრივი მაუწყებელი, ახალი კვირა, 20 მაისი).

ჩაოქრობილი ნიშნით დისკრიმინაცია. პარტიების მხრიდან რელიგიური შეუწყნარებლობის გამოვლენის (35) უმეტესი შემთხვევა (22) ისლამოფობიაზე მოდის. ამ მხრივ ყველაზე მეტი განცხადება „პატრიოტთა ალიანსის“ (15) ეკუთვნის, რომელიც მუსულმანთა გარდა კათოლიკების, იეჰოვას მოწმეებისა და სხვა არამართლმადიდებელი კონფესიების მიმართაც შეუწყნარებლობით გამოიჩინოდა:

დავით თანხან-მოუჩაი, პატრიოტთა ალიანსი: „ყველა ქვეყანაში, სადაც კი თურქეთს აქვს თავისი ინტერესები... თურქეთი რასაც ცდილობს, ეს არის ააშენოს დიდი, სადაზვერვო, საგანმანათლებლო ცენტრი და ყველა ქვეყანაში ცდილობს, რომ ეს იყოს რელიგიური ნიშნის ქვეშ. ყველა ქვეყანაში ის ცდილობს ააშენოს აზიზიეს სახელობის მეჩეთი. რატომ აზიზიეს? იმიტომ, რომ ერთადერთი სულთანი მოძებნეს მათი აზრით, რომელსაც ყველაზე ნაკლებად ჰქონდა სისხლში გასვრილი ხელები...“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 11 ოქტომბერი).

ირმა ინაშვილი, პატრიოტთა ალიანსი: „კათოლიკური ეკლესია ჩვენთან სტუმარია, რომელსაც არც არავინ ავიწროვებს, არც არავინ ებრძვის, არც ვინმე უშლის ხელს, მაგრამ ეს სტუმარი, ჯუზეპე პაპოტოს სახით, მართლმადიდებლურ ეკლესიას საკონსტიტუციო სასამართლოში უჩივის და თხოვს იგივე უფლებებს, რაც მართლმადიდებლურ ეკლესიას აქვს. პატივისცემით შეგახსენებთ, რომ კათოლიკეები საქართველოში მოსახლეობის 0,5%-ია... საინტერესოა, რომ ამ უზნებოებაში, კათოლიკური ეკლესიის გარდა, მისი კიდევ 7 თანამებრძოლი მონაწილეობს“... (მარშალპრესი, 2 აგვისტო).

კახა კახაია, თავისუფალი საქართველოს პარტიის წევრი: „მუსლიმი მიგრანტები საქართველოსთვის გაცილებით უფრო დიდ და მასშტაბურ საფრთხეს წარმოადგენენ, ვიდრე ირანელის მიერ ქართველი ქალის გაუპატიურება შეიძლება იყოს“ (ასავალ-დასავალი, 3-9 სექტემბერი).

სიძულვილის ანა სხვა მოტივით. სიძულვილის ენის გამოყენების დიდი წილი მმართველი პარტიის „ქართული ოცნების“ წევრებზე მოდის (7), რასაც „პატრიოტთა ალიანსის“ მიერ გაკეთებული განცხადებები მოსდევს (4). ძალადობის წამახალისებელი განცხადებების ადრესატები უმეტეს შემთხვევაში პარტიების პოლიტიკური ოპონენტები, კერძოდ კი ნაციონალური მოძრაობის წარმომადგენლები იყვნენ.

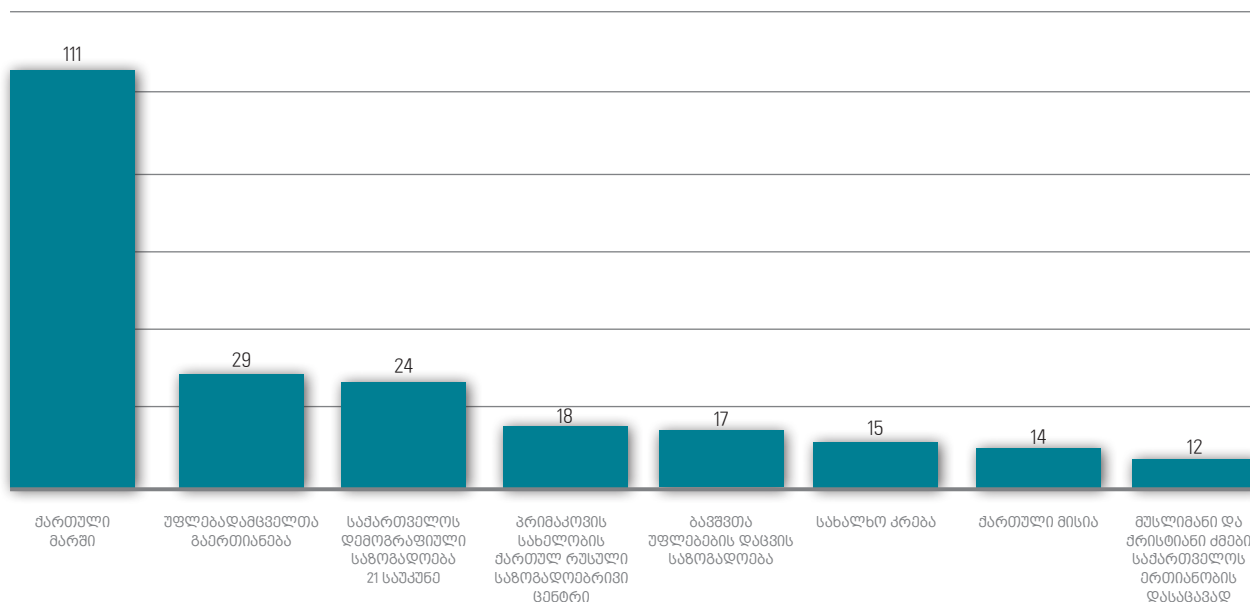
ზაზა კახაშვილი, ქართული ოცნება: „ესენი [ნაციონალები] თავში ჩარახუნებას ნამდვილად იმსახურებენ... სიამოვნებით გავუღალწუნებდი ბოკერიასაც და ნებისმიერ ნაცს, რომელიც გველის წიწილობას არ იშლის!... რაღაც ჯებირები რომ არ არსებობდეს სიამოვნებით გავხევდი შუაზე!“ (ასავალ-დასავალი, 24-30 სექტემბერი)

ირმა ინაშვილი, საქართველოს პატრიოტთა ალიანსი: „ერთხელ ჩხუბი ჯობია მე მგონი და მართლა უნდა დაგიღეწოთ თავ-ყბა ყველას თქვენ [ნაციონალურ მოძრაობას]! ეს მართლა კრიმინალები ესენი!“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 12 დეკემბერი).

2.3. საზოგადოებრივი ორგანიზაციები

გამოიკვეთა 8 საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომელიც სიძულვილის ენის შემცველ კომენტარებს ყველაზე ხშირად ავრცელებდა. აღნიშნულ ორგანიზაციებში დისკრიმინაციული კომენტარების რაოდენობით პირველ ადგილს „ქართული მარში“ (111) იკავებს, მას მოსდევს „უფლებადამცველთა გაერთიანება“ (29), „საქართველოს დემოგრაფიული საზოგადოება 21 საუკუნე“ (24), „პრიმაკოვის სახელობის ქართულ რუსული საზოგადოებრივი ცენტრი“ (18); „ბავშვთა უფლებების დაცვის საზოგადოება“ (17); „სახალხო კრება“ (15); „ქართული მისია“ (14) და „მუსლიმანი და ქრისტიანი ძმები საქართველოს ერთიანობის დასაცავად“ (12).

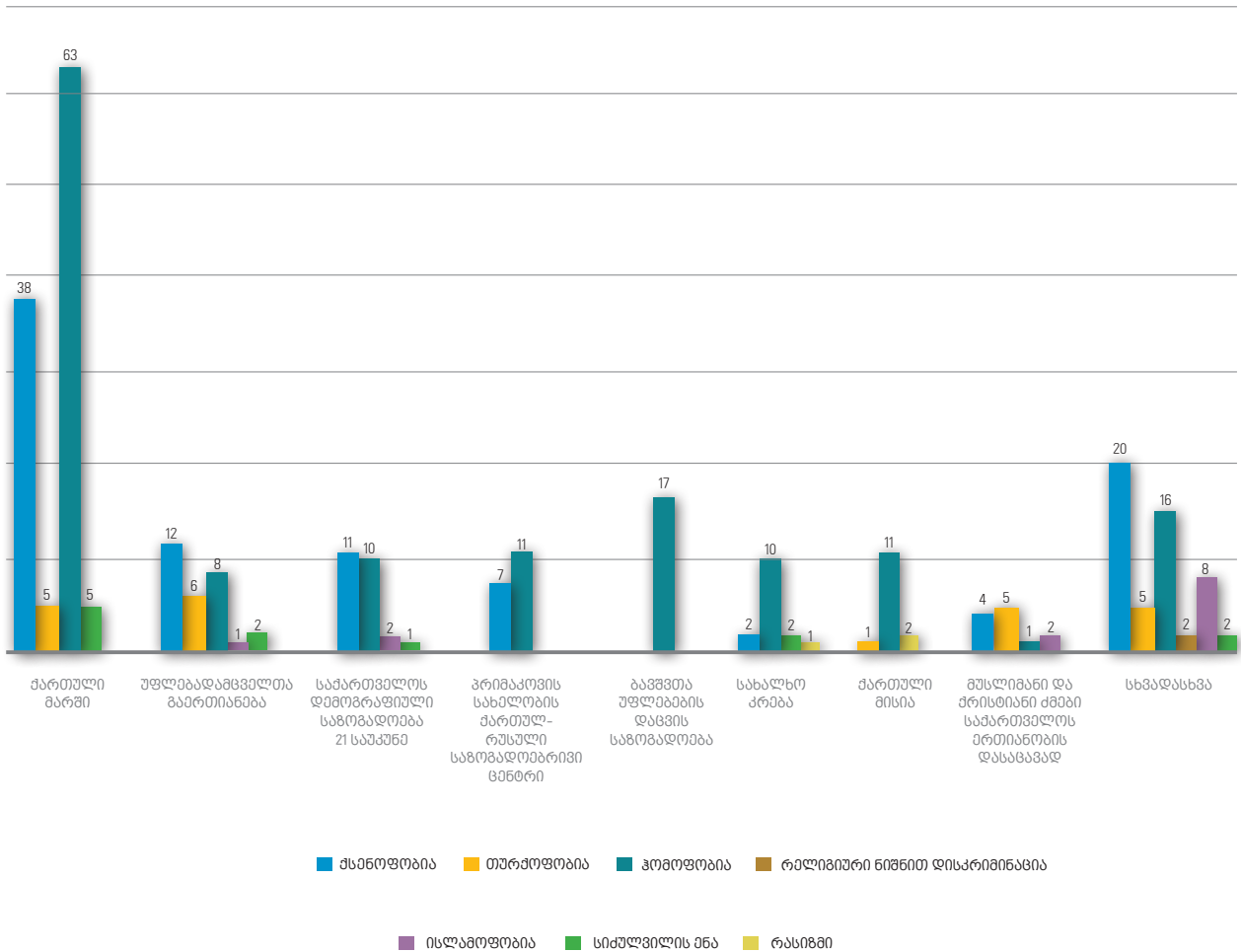
ფიგურა 15. სიძულვილის ენის წყაროები საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიხედვით

აღნიშნული ორგანიზაციების უმეტესობა, როგორც წესი, საჯარო სივრცეში განსხვავებულად პოზიციონირებდა, თუმცა როგორც ულტრა-ნაციონალისტური, ისე ღიად პრო-რუსული ჯგუფები ე.წ. „ეროვნულ ძალთა შეთანხმებაში“ არიან გაერთიანებული, რომელიც 2018 წლის 13 მაისს ლიბერალური ჯგუფების მიერ ღამის კლუბებში ჩატარებული სპეცოპერაციის წინააღმდეგ მიმართული საპროტესტო აქციების საპირწონედ შეიქმნა და მათ ერთგვაროვნებაზე მეტყველებს.

სხვადასხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლების მხრიდან გაკეთებული განცხადებების ყველაზე დიდი წილი ჰომოფობიური (147) შინაარსის იყო, რასაც მოსდევს ქსენოფობიური (94) და თურქოფობიური (22) კომენტარები. რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციის შემთხვევებიდან (15) უმეტესობა ისლამოფობიაზე (13) მოდის.

ფიგურა 16. სიძულვილის ენის ტიპოლოგია საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიხედვით

კომოვობა. ჰომოფობიური განცხადებებით „ქართული მარში“ გამოირჩეოდა. ამ ორგანიზაციის წევრები 17 მაისს ჰომოფობიასთან და ტრანსფობიასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღეს საზოგადოებას ლგბტ თემის გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვისკენ აქტიურად მოუწოდებდნენ.

საზოგადოებრივი, ქართული მარში: „17 მაისს და არც სხვა დღეს საქართველოში გეი ადამიანი არ ჩატარდება... სისხლის ღვრის სურვილი არ მქვს, მაგრამ ჩემს მოთმენასაც აქვს საზღვარი“ (ნეტგაზეთი, 14 მაისი).

ფილიპინური ღონისძიებები, პრეზიდენტის სახელმწიფო-ქართული საზოგადოებრივი ცენტრი: „გგულისხმობ საქართველოში გამეფებულ გენდერულ დიქტატურას, თავსმოხვეულ „ანტიდისკრიმინაციულ კანონს“, ბილწი მამათმავლობის პროპაგანდას, იუვენალურ იუსტიციას და ნარკოტიკების ლეგალიზებასა და ექსპანსიას, რომლითაც საქართველოს განადგურებას ცდილობენ!“ (ასავალ-დასავალი, 20 -26 აგვისტო).

ქსანოფობია. საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ქსენოფობიური განცხადებების ყველაზე დიდი წილი მიგრანტების წინააღმდეგ იყო მიმართული და აქაც „ქართული მარში“ დომინირებდა.

სანდრო ბრეგაძე, ქართული მარში: „ჩვენი საზოგადოება დაუცველია და უცხოელი მიგრანტების საფარქვეშ კრიმინალები შემოდინან, რომლებიც ქვეყანას საშიშროებას უქმნიან. „სახალხო პატრულის“ ძირითადი ფუნქცია უცხოელების მიერ კანონდარღვევის გამოვლენა და სამართალდამცველებისთვის გადაცემა იქნება. აქ ძირითადად საუბარია აფრიკელ მიგრანტებზე, რომლებიც უკონტროლოდ შემოდინან საქართველოს ტერიტორიაზე და არალეგალურად არიან საქართველოს ტერიტორიაზე. ისინი კრიმინალურ საქმიანობას ეწევიან, ისეთს როგორც არის ნარკოვაჭრობა, ტრეფიკინგი პროსტიტუცია“ (საქართველო და მსოფლიო, 9 თებერვალი).

დიმიტრი ღონთაშვილი, პრეზიდენტის სახელმწიფო ადმინისტრაციის უფროსი: „პრევენციის მექანიზმი ჩვენ აზრით ქვეყნებთან არ გაგვაჩნია, შესაბამისად წაგვლეკა კრიმინალმა ჩრდილოეთ ირანიდან მაგალითად, დიას, ნარკოდანაშაულთან“ (კავკასია, ბარიერი, 11 ოქტომბერი).

თუჩაშვილი. თურქოფობიური განცხადებებით „უფლებადამცველთა გაერთიანება“, „ქართული მარში“ და „მუსლიმანი და ქრისტიანი ძმები საქართველოს ერთიანობის დასაცავად“ გამოირჩეოდნენ.

ნიკოლოზ მუხანაძე, უფლებადამცველთა გაერთიანება: „როდესაც თურქეთის პრეზიდენტი არაერთხელ იძახის რომ აჭარა უნდა მიიერთოს და ამ ფონზე შენ თურქულ სერიალებს უშვებ, ებრძვი ეროვნულ ფასეულობებს და მსოფხედველობას ხარ ქართველი ხალხის მტერი“ (ალია, 5-11 თებერვალი).

ჩალიშვილი ნიშნით დისკრიმინაცია. საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიერ გაკეთებული რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციული კომენტარების უმეტესობა ისლამოფობიაზე მოდის.

ზვიად ტომაძე, დემოგრაფიული საზოგადოება XXI: „... მიმაჩნია, რომ უნდა დაწესდეს შეზღუდვები და უნდა აიკრძალოს ამ ტანისამოსით [ჩადრი, ბურქა] სიარული. ეს არანაირად კავშირში არ არის რელიგიასთან, ეს არის უსაფრთხოების საკითხი და არა რელიგიური საკითხი, რადგან მე პატივს ვცემ ყველა რელიგიას და აღმსარებლობას“ (ობიექტივი, საინფორმაციო, 8 სექტემბერი).

2.4. სასულიერო პირები

გამოიკვეთა 3 სასულიერო პირი, რომელთა დისკრიმინაციული კომენტარები მონიტორინგის სუბიექტ მედია საშუალებებში ყველაზე ხშირად შექცდებოდა.

სასულიერო პირი	სიძულვილის ანა
გიორგი რაზმაძე	23
დავით ისაკაძე	17
ვახტანგ დავითაშვილი	5

სასულიერო პირების მიერ გაკეთებული დისკრიმინაციული განცხადებების ყველაზე დიდი მაჩვენებელი ჰომოფობიაზე (67) მოდის, რასაც რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია (29) და ქსენოფობია (12) მოსდევს.

კომოფობია. სასულიერო პირთა ჰომოფობიურ კომენტარებში ლგბტ თემის გამოხატვის თავისუფლება ჰომოსექსუალობის პროპაგანდასთან იყო გაიგივებული, ჰომოსექსუალობა კი – ცოდვად და გარყვნილი ცხოვრების წესად წარმოჩენილი:

გიორგი ჩაზაძე, სასულიერო პირი: „საზოგადოება ხედავს, რომ ეს ტელევიზია მამათმავლობისა და დეათმავლობის პროპაგანდას ეწევა სოროსის დაფინანსებით. დღეს „რუსთავი 2“ ხელისუფლების დახმარებით ცდილობს, გათახსირებული ცხოვრების წესი ქართველ საზოგადოებას თავს მოახვიოს“ (საქართველო და მსოფლიო, 31 მაისი).

ჩალიკიური ნიშნით დისკრიმინაცია. სასულიერო პირების მხრიდან რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია ძირითადად ისლამოფობიური ხასიოთის იყო, რაც რელიგიური ექსპანსიის საფრთხისა და მეჩეთების მშენებლობის წინააღმდეგ იყო მიმართული. სასულიერო პირებმა შეუწყნარებელი კომენტარები კათოლიკური ეკლესიისა და იეჰოვას მოწმეების მიმართაც გააკეთეს.

რაიოთ ისააკაძე, სასულიერო პირი: „როგორ შეიძლება, დღეს საქართველოში საერთოდ იდგეს მეჩეთების აშენების საკითხი? ადრეც ვთქვი და კიდევ გავიმეორებ, რომ დღევანდელ უმძიმეს ვითარებაში, როცა ქვეყანა დემოგრაფიული და იდეოლოგიური კატასტროფის ზღვარზეა, მეჩეთის აშენებაზე საუბარიც არ უნდა იყოს. ვინც ამას ითხოვს და მხარს უჭერს, ფულზე გაყიდული მტერია“ (საქართველო და მსოფლიო, 1 მარტი).

საიხილონ აბაღაძე, ეპისკოპოსი: „აი, ეხლაც განსაცდელის წინაშე ვართ, კაცო. რომის პაპი იძახის, ჩამოვდივარო მეო, მისიონერული მიზნით საქართველოშიო. რა უნდა ასწავლოს რომის პაპმა საქართველოს? რა? რო საკონცენტრაციო ბანაკები როგორ შეიქმნას მართლმადიდებლობის და მილიონობით მართლმადიდებელი როგორ ამოხოცონ შიგნით?! რაც გააკეთეს სერბიაში და ხორვატიაში?! ესა?!“ (რუსთავი 2, პოსტსკრიპტუმი, 27 მაისი).

ბასილ მაღალაშვილი, სასულიერო პირი: „15-20 წლის წინათაც მოვუწოდებდი საპატრიარქოს, რეაგირება მოეხდინა აგენტურული მიზნით შემოსული იელოველების თავგასულობაზე, მაგრამ არავინ მომისმინა“ (ასავალ-დასავალი, 21-27 მაისი).

2.5. საზოგადოება

საზოგადოების წარმომადგენლების მიერ გაკეთებული კომენტარები მეტწილად ქსენოფობიური (202) შინაარსის იყო, რაც 42 თურქოფობიურ და 19 არმენოფობიურ განცხადებასაც მოიცავს. მეორე ადგილზეა ჰომოფობიური (116) კომენტარები, რასაც რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია (34) მოსდევს, საიდანაც უმეტესობა ისლამოფობიური (28) ხასიათის იყო.

საზოგადოების მხრიდან სიძულვილის ენის შემცველი ყველაზე მეტი კომენტარი ტვ „ობიექტივის“ მაყურებელმა (52) სატელეფონო ჩართვის ფორმატში გააკეთა, რომელსაც გურამ ქართველიშვილი (22), პოეტი რეზო ამაშუკელი (15) და სხვები მოსდევენ.

საზოგადოება	სიძულვილის ენა
ობიექტივის მაყურებელი	52
გურამ ქართველიშვილი	22
რეზო ამაშუკელი	15
პაატა კოლუაშვილი	14
მამუკა არეშიძე	11

კომოწოზი. ლგბტ თემის სექსუალური იდენტობა ცოდვასთან, ავადმყოფობასთან და გარყვნილებასთან იყო გაიგივებული და აქცენტი განსხვავებული სექსუალური იდენტობის მიუღებლობაზე და საჯარო სივრცეში მათი გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვაზე კეთდებოდა.

ჩაფო ამაშუკელი, პოეტი: „როცა ლაპარაკია იმაზე, რომ ელჯიბიტის წარმომადგენელი შეიძლება გაადონ სამსახურიდან ამ [ანტიდისკრიმინაციული] კანონის გარეშე, ეს კანონი რომ არ იყოს, თითქმის თქვენი ტელევიზიის გარდა, ყველა ტელევიზია უნდა დახურო, იმიტომ, რომ ყველა ტელევიზიაში ზის პედარასტი... რაც შეეხება ელჯიბიტის, თავიანთ ოჯახებში და ლოგინში ასე უქნიათ, ყირაზე გადასულან, მაგრამ საქართველოში ქალი იქნება ყოველთვის ქალი და კაცი იქნება კაცი, შუაზე რო გაიხეს, გინდა დასავლეთი და გინდა აღმოსავლეთი“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 7 ოქტომბერი).

ანთიმოგანაშუი კომენტარი/ინტერვიუ. ისევე როგორც სხვა შემთხვევებში, საზოგადოების წარმომადგენლების მიერ გაცემებული ქსენოფობიური განცხადებები ანტიმიგრანტული ხასიათისაა, რაც ნაწილობრივ ისლამოფობიური შინაარსის იყო. ამ მხრივ განსაკუთრებულად ტვ „ობიექტივის“ მაყურებლები აქტიურობდნენ.

მაყურებელი: „ვაკის პარკში ნაყინის ყიდვა თუ გინდათ, ძირითადად, გაურკვეველი ეროვნების უცხო, აზიური წარმოშობის და აფრიკის წარმოშობის უცხოელები არიან“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 14 ივნისი).

მაყურებელი: „ძალიან მაწუხებს ამდენი შემოსეული მაჰმადიანური სამყარო და არავინ არ ფიქრობს მაგას რო შეაჩეროს, გაუშვას აქედან ეს ხალხი“ (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 24 ივნისი).

3. საზოგადოების დამოკიდებულება მიგრანტთა მიმართ გავრცელებული ყალბი ინფორმაციის მიმართ

მიგრანტებთან დაკავშირებული ყალბი ინფორმაციის აღქმის შესწავლა ფოკუს ჯგუფებში⁸ მოხდა, რისთვისაც ფაქტების გადამოწმების ვებ-გვერდის „მიზეზების დეტექტორის“ მიერ გამოვლენილი დებინფორმაცია, ასევე მიგრანტებთან და ვიზალიბერალიზაციასთან დაკავშირებული რეალური ფაქტები შეირჩა:

ყალბი ინფორმაცია

ვიზალიბერალიზაცია საქართველოს სირიიდან დევნილების მიღებას ავალდებულებს⁹.

იტალიის ქალაქ ბოლგანოს მერიის შენობაში ნაძვის ხე აიღეს, რათა მუსლიმები არ გაღიზიანებულიყვნენ¹¹.

ყოფილმა ხელისუფლებამ (ენმ) აჭარაში თურქეთის 25 000 მოქალაქეს ქართული პასპორტი დაურიგა, რაც თურქული პარტიის ჩამოყალიბების და რეგიონის გამოყოფის საშიშროებას ქმნის¹³.

რეალური ინფორმაცია

ვიზალიბერალიზაციით საქართველოს 220 ათასმა მოქალაქემ ისარგებლა¹⁰.

იტალიის ქალაქ ბარიში პოლიციამ მაღაზიის ძარცვის მცდელობისა და დაცვის ოფიცრის დაჭრისთვის საქართველოს მოქალაქე დააკავა¹².

„ქართული მარში“ ფულის გადარიცხვას არაბული ბიზნეს ჯგუფის მფლობელობაში მყოფი ბანკის ანგარიშზე ითხოვს¹⁴.

არალეგალმა მიგრანტმა მამოუდუ გასამამ პარიზში შენობაზე გარედან ჩამოკიდებული ბავშვი სიკვდილს გადაარჩინა¹⁵.

⁸ 8 ფოკუს ჯგუფი საქართველოს 4 ქალაქში (თბილისი, ქუთაისი, ბათუმი და ახალქალაქი) 2 ასაკობრივ ჯგუფში (18-35 და 36-55) ჩატარდა. ფოკუს ჯგუფებში სულ 64 ადამიანი მონაწილეობდა. ფოკუს ჯგუფის მონაწილეთა შერჩევა წინასწარ შედგენილი კითხვარის მიხედვით მოხდა, სადაც გათვალისწინებული იყო ასაკობრივი, დასაქმების ცენზი, ასევე ახალგაზრდების შემთხვევაში სამოქალაქო აქტივიზმში მონაწილეობა. შეირჩა როგორც დასაქმებული, ასევე უმუშევარი რესპონდენტები, ხოლო ახალგაზრდების შემთხვევაში როგორც სამოქალაქო აქტივიზმში ჩართული ახალგაზრდები, ასევე ისეთებიც, ვინც ასეთ აქტივობებში მონაწილეობა საერთოდ არ მიუღიათ.

⁹ მიზეზების დეტექტორი, 3 აპრილი, 2018. „პატრიოტთა“ დებინფორმაცია: ვიზალიბერალიზაციის საფასური სირიელი ლტოლვილების მიღება“. <http://mythdetector.ge/ka/myth/patriotta-dezinpormatsia-vizaliberalizatsiis-sapasuri-sirieli-itolvilebis-mighebaa>

¹⁰ ინტერპრესნიუსი, 19 თებერვალი, „ვიზალიბერალიზაციით 220 000-მა ადამიანმა ისარგებლა“. <http://www.interpressnews.ge/ka/article/478985-vizaliberalizaciit-220-000-ma-adamianma-isargebla>

¹¹ მიზეზების დეტექტორი, 27 დეკემბერი, 2017. 2017 წლის ტოპ 3 ტყუილი შობისა და ახალი წლის შესახებ. <http://mythdetector.ge/ka/myth/2017-clis-top-3-tquili-shobisa-da-akhali-clis-shesakheb>

¹² PIA, 3 მაისი, 2018. იტალიაში მაღაზიის გაქურდვის მცდელობისას საქართველოს მოქალაქე დააკავეს. <https://bit.ly/2jqiolE>.

¹³ მიზეზების დეტექტორი, 4 მაისი, 2018. „დებინფორმაცია, თითქმის თურქეთის 25 000 მოქალაქეს საქართველოს მოქალაქეობა მიენიჭა“. <http://mythdetector.ge/ka/myth/dezinpormatsia-titkos-turketis-25-000-mokalakes-sakartvelos-mokalakeoba-mienicha>

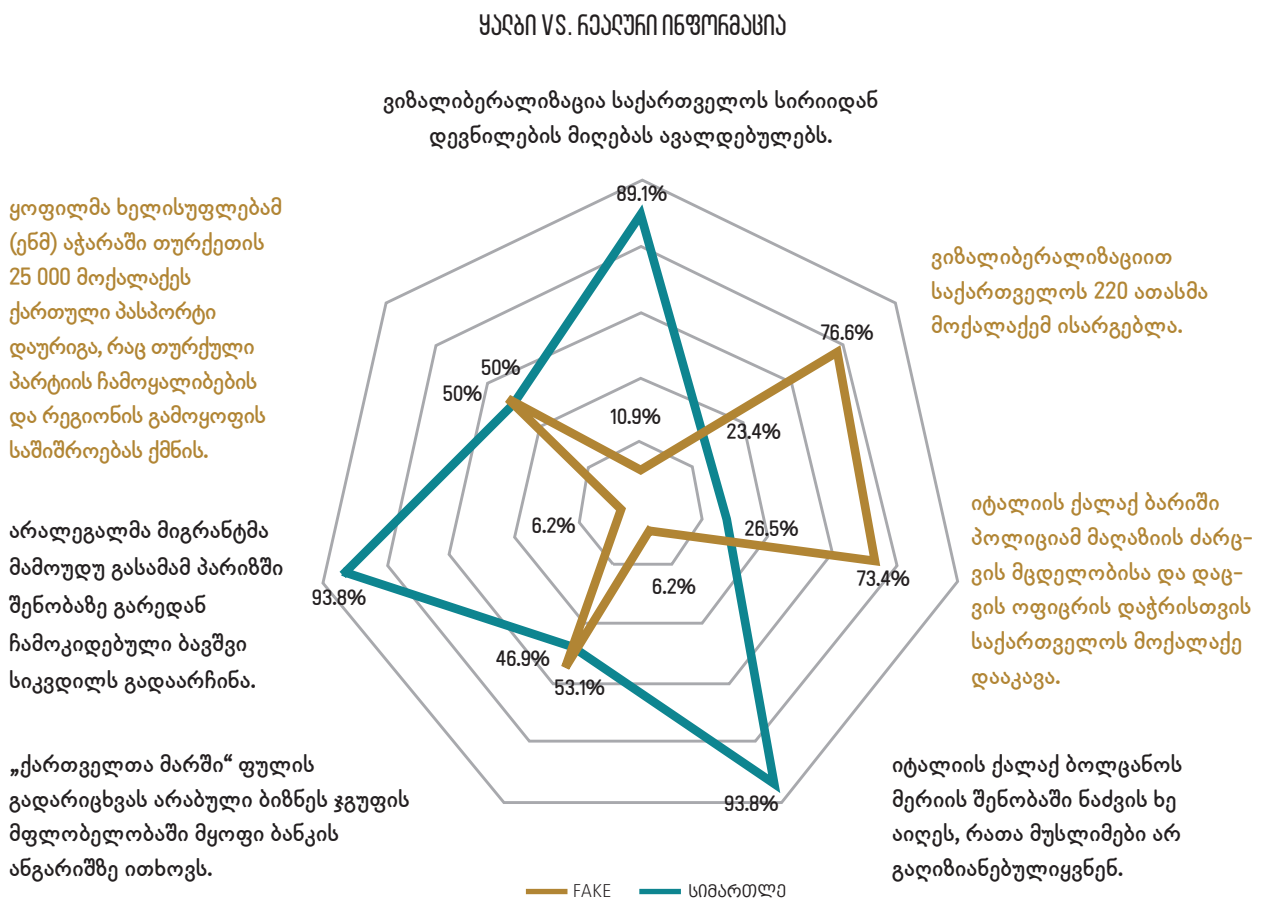
¹⁴ მიზეზების დეტექტორი, 13 ნოემბერი, 2017. რეალური ფაქტი: „ქართველთა მარში“ ფულის გადარიცხვას არაბული ბიზნეს ჯგუფის მფლობელობაში მყოფი ბანკის ანგარიშზე ითხოვს“. <http://mythdetector.ge/ka/myth/realuri-pakti-kartvelta-marshi-pulis-gadaritskhvas-arabuli-biznes-jgupis-mplobelobashi-mqopi>

¹⁵ Reuters, 28 მაისი, 2018. France offers citizenship to Malian immigrant who scaled building to save child. <https://www.reuters.com/article/us-france-hero/france-offers-citizenship-to-malian-immigrant-who-scaled-building-to-save-child-idUSKCN1ISOUF>

ფოკუს ჯგუფების მონაწილეებს უნდა გაერჩიათ დარიგებული ინფორმაციიდან, რომელი იყო რეალური ამბავი და რომელი იყო ყალბი. ანკეტებზე მონაცემების მონიშვნის შემდეგ ჯგუფებში გაიმართა დისკუსია.

როგორც ოთხივე ქალაქში 2 ასაკობრივ ჯგუფში ჩატარებული ფოკუს ჯგუფების ერთიანი მონაცემები ცხადყოფს, ყველაზე მეტად რესპონდენტები იმ ინფორმაციის მიმართ არიან მოწყვლადები, რომელიც ადგილობრივ აქტორებს (ნაციონალური მოძრაობის ხელისუფლება და ულტრანაციონალისტური მოძრაობა „ქართული მარში“) ეხება. ორივე სუბიექტთან დაკავშირებულ ინფორმაციაზე რესპონდენტების დამოკიდებულება თითქმის თანაბრად გაიყო და სავარაუდოდ მათ წინასწარ განწყობებს უფრო ასახავდა.

ფიგურა 17. დამოკიდებულება ყალბი და რეალური ამბავის მიმართ

368. რესპონდენტების ნახევარს (50%) სჯერა, რომ ინფორმაცია იმის შესახებ, თითქოს „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებამ (ენმ) აჭარაში თურქეთის 25 000 მოქალაქეს პასპორტები დაურიგა¹⁶, რაც თურქული პარტიის ჩამოყალიბების და რეგიონის გამოყოფის საშიშროებას ქმნის“, რეალურია. იდენტური რაოდენობა ამ ინფორმაციას ყალბად მიიჩნევს. რეგიონულ ტერიტორიაში ამ ინფორმაციას

¹⁶ რეალურად 2004–2018 წლებში, რაც როგორც ნაციონალური მოძრაობის (2004–2012), ასევე ქართული ოცნების (2012–2018) მმართველობის პერიოდს მოიცავს, საქართველოს მოქალაქეობა სულ თურქეთის 3050 მოქალაქეს მიენიჭა. <http://mythdetector.ge/ka/myth/dezinformatsia-titkos-turketis-25-000-mokalakes-sakartvelos-mokalakeoba-mienicha>

ყველაზე ნაკლებ სანდოდ თბილისში მიიჩნევენ (18-35: 6; 36-55: 7), ყველაზე სანდოდ კი ახალქალაქში (18-35: 3; 36-55: 2), ქუთაისსა და ბათუმში კი პოზიციები თითქმის თანაბრადაა გაყოფილი. ბათუმის ჯგუფში ინფორმაციის სანდოობისადმი სკეპტიკურად განწყობილმა რესპოდენტებმა რაოდენობა (25 000) დააყენეს ეჭვქვეშ და აღნიშნეს, რომ ასეთი ადამიანების რიცხვი გაცილებით მცირეა, რაც ერთ-ერთმა მონაწილემ გაზეთ „ბათუმელების“ მიერ საჯარო რეესტრიდან გამოთხოვნილი სტატისტიკური მონაცემებით ახსნა. ქუთაისის მონაწილემ ამ მონაცემების სანდოობა იმ გარემოების გამო დააყენა ეჭვქვეშ, რომ მსგავსი სტატისტიკის არსებობის შემთხვევაში, ამჟამინდელი ხელისუფლება წინამორბედის წინააღმდეგ ასეთ ფაქტებს კომპრომატად უდაოდ გამოიყენებდა, რასაც ადგილი არ ჰქონია:

კახი (ქუთაისი, 36-55): „ხელისუფლება ამას გაიმეორებდა ერთხელ მაინც. ეს ხალხში დადის ეს ხმები. გამოვიდოდა იუსტიციის მინისტრი ბოლო-ბოლო, ახლა მეტი კომპრომატი რა გინდა წინა ხელი-სუფლებზე, მარა, რახან ეს არ უთქვამთ, ესეიგი არ არის მართალი“.

ბათუმში იმ რესპოდენტებიდან, ვინც გავრცელებული ცნობა სანდოდ მიიჩნია, თავისი პოზიცია აჭარი-სადმი თურქეთის ინტერესებით ახსნა:

კახი (ბათუმი, 18-35): „ჩვენ ხომ არ ვართ დაზღვეული, მომავალში რა მოხდება და რამდენ პიროვნებას აქვს მიღებული მოქალაქეობა, რამოდენიმე ბიზნესი აქვთ ხო?... ჩვენ ყველამ ვიცით, რომ თურქეთში აქვთ მიზანი და სკოლაშიც ასწავლიან ბავშვებს, რომ ჩაქვის ტერიტორიამდე თურქეთისაა“.

ქართული მარში. რეალური ფაქტი იმის შესახებ, რომ ულტრანაციონალისტური მოძრაობა „ქართული მარში“ ფულის გადარიცხვას არაბული ბიზნეს ჯგუფის მფლობელობაში მყოფი ბანკის ანგარიშზე ითხოვდა, ყალბად რესპოდენტთა 53,1%-მა, სანდოდ კი 46,9%-მა ჩათვალა. ყველაზე არასარწმუნოდ ეს ინფორმაცია ახალქალაქის (8-დან 8), თბილისის (8-დან 6) და ქუთაისის (8-დან 5) უფროსი ასაკის ჯგუფში მიიჩნიეს. ახალქალაქის ახალგაზრდათა ჯგუფი თავად „ქართული მარშის“ შესახებ ინფორმაციას არ ფლობდა. ბათუმის (კაცი, 18-35) და ქუთაისის (კაცი, 36-55) რესპოდენტებმა ამ ინფორმაციის სანდოობა იმიტომ დააყენეს ეჭვქვეშ, რომ მათი ინფორმაციით „მარში“ რუსეთიდან ფინანსდება, ხოლო სხვა მონაწილეებმა ეს ინფორმაცია არალოგიკურად მიიჩნიეს, რადგან მათი აზრით, დაუჯერებელია „**თან ლანძღავდეს და თან ფულს ითხოვდეს**“ (ქალი, ბათუმი, 36-55). ამასთანავე ბათუმის ჯგუფის მონაწილემ (ქალი, 18-35) ინფორმაციის სანდოობის შეფასებისთვის მნიშვნელოვან კრიტერიუმად წყარო მიიჩნია და აღნიშნა, რომ ფეისბუკით გავრცელებული ინფორმაცია, მისთვის დამაჯარებელი ვერ იქნებოდა.

ვიზალიზირებული. რეალური ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ ვიზალიზირებული საქართველოს 220 ათასმა მოქალაქემ ისარგებლა, მხოლოდ 10,9%-მა ჩათვალა ყალბად. ყველაზე სკეპტიკურად განწყობილი ამ ცნობის მიმართ ბათუმის ახალგაზრდული ჯგუფი იყო, სადაც 3 მონაწილემ ეს ცნობა ყალბად მიიჩნია. თუ ახალქალაქის ორთავე ასაკობრივ ჯგუფში ვიზიტორთა რაოდენობა (220 000) ჩათვალეს გადაჭარბებულად, ბათუმში ინფორმაციის ის ნაწილი მიიჩნიეს არადაჯერებლად, სადაც ვიზიტების მიზნებზე იყო საუბარი. კერძოდ ინფორმაციაში ვიზიტორთა რაოდენობასთან ერთად აღნიშნული იყო,

რომ: „ეს ვიზიტები ძირითადად ემსახურებოდა ტურისტულ მიზნებს, ბიზნესკავშირებისა და კულტურული კავშირების გაღრმავებას, თუ სხვა მოკლევადიან ვიზიტებს“. რამდენიმე რესპონდენტმა გერმანიის ხელისუფლების პოზიცია გაიხსენა, რომელიც კრიმინოგენული მდგომარეობისა და თავშესაფრის მაძიებელთა მზარდი რიცხვის გამო საქართველოსთან ვიზალიბერალიზაციის შეჩერების მექანიზმის გამოყენებას განიხილავდა.

პაში (ბათუმი, 18-35): „მე მიმაჩნია, რომ ევ ინფორმაცია ყალბია... შეიქმნა პრობლემები და მთელი გერმანია ფეხზე იდგა“.

პაი (ბათუმი, 18-35): „პირდაპირი მითითება იქითკენ, რომ თითქოს დანამდვილებით ეს ადამიანები გადავიდნენ ამ მიზნით, როცა არავინ იცის, თითოეულ ადამიანს რა მიზანი აქვს და როგორც აქ აღინიშნა, არა ერთი მაგალითი გვაქვს იმისა, როგორ გადაუხვიეს ამ მიზნებს ადამიანებმა“.

ვიზალიბერალიზაციასთან დაკავშირებით გავრცელებული დეზინფორმაცია, თითქოს ეს პროცესი საქართველოს სირიელი დევნილების მიღებას ავალდებულებს, მხოლოდ 23,4%-მა ჩათვალა სიმართლედ და უმრავლესობამ (76,6%) – ყალბ ცნობად. ყალბი ინფორმაციის ამოცნობის მაჩვენებელი ყველაზე მაღალი ბათუმის (8) და თბილისის (7) ახალგაზრდულ ჯგუფებში იყო. ახალქალაქის ახალგაზრდულ ჯგუფში ზოგიერთმა რესპონდენტმა ასეთი რამ არ გამოიყენა, თუმცა მკაფიო პოზიციის არარსებობა საკუთარი არაინფორმირებულობით ახსნა. ერთ-ერთი რესპონდენტი მართალია, გავრცელებულ ინფორმაციას არასანდოდ მიიჩნევდა, თუმცა ამასთანავე აღნიშნავდა, რომ ვიზალიბერალიზაცია მხოლოდ გამარტივებულ მიმოსვლას არ გულისხმობს და ის გარკვეულ ვალდებულებებსაც აკისრებს ქვეყანას (კაცი, ბათუმი, 36-55).

საახალწლო ნაძვის ხე. დეზინფორმაცია იმის შესახებ, რომ იტალიის ქალაქ ბოლცანოს მერიის შენობაში მუსლიმთა არგალიზაციის საბაბით საახალწლო ნაძვის ხე აიღეს, 26,6%-მა მიიჩნია სარწმუნოდ და 73,4%-მა ყალბად. ყველაზე არასარწმუნო ეს ცნობა თბილისის უფროსი ასაკის და ახალქალაქის ორივე ასაკობრივი ჯგუფის მონაწილეებისთვის იყო, სადაც ყველა ჯგუფის 8-დან 7-მა მონაწილემ მასალა დეზინფორმაციულად ჩათვალა. ყველაზე დამაჯერებელი კი ასეთი ფაქტი თბილისის და ქუთაისის ახალგაზრდებისთვის (4-4) აღმოჩნდა.

ისინი, ვინც არ დაიჯერა მსგავსი ცნობა ძირითად არგუმენტად იტალიელების რელიგიურობა და ტრადიციებისადმი ერთგულება დაასახელა, რომელიც მათი მხრიდან მუსლიმების გამო ასეთი გადაწყვეტილების მიღებას გამორიცხავდა:

პაი (ბათუმი, 36-55): „თუ იტალიას აქვს თავისი ტრადიციები, რა თქმა უნდა, უარს არ იტყვის იმის გამო, რომ ვიღაცას არ მოეწონოს“.

პაი (ბათუმი, 36-55): „ძალიან არადამაჯერებლად გამოიყურება. ანუ, იმიტომ, რომ იტალიელები ძალიან მორწმუნეები არიან, სკოლებშიც...“.

ერთ-ერთმა რესპონდენტმა ბათუმიდან (კაცი, 36-55) ასეთი შესაძლებლობა არ გამოირიცხა, რაც მუჭამედის კარიკატურით გამოწვეული ძალადობის მაგალითიც ახსნა.

სხვადასხვა. პოზიტიური ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ არაღელვალმა მიგრანტმა მამოუდუ გასამამ პარიზის ერთ-ერთი შენობის მე-4 სართულის აივანზე, გარედან ჩამოკიდებული ბავშვი სიკვდილს გადაარჩინა, ისევე როგორც ნეგატიური ინფორმაცია, რომლის თანახმადაც იტალიის ქალაქ ბარიში საქართველოს მოქალაქემ კრიმინალური ქმედება ჩაიდინა ფოკუს ჯგუფის მონაწილეთა უდიდესი უმრავლესობისთვის (93,8%) სარწმუნო აღმოჩნდა, რადგან მედიით ამ საკითხებზე სრულფასოვანი და არაორაზროვანი ინფორმაცია ჰქონდათ მიღებული.

